

Міністерство освіти і науки України
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

Кафедра товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

 Наталія ЗАМКОВА

10 березня 2021 р.

ПРОГРАМА
вступних фахових випробувань

освітній ступінь

«магістр»

галузь знань

07 «Управління та адміністрування»

спеціальність

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

освітня програма

«Товарознавство та експертиза в митній справі»

Вінниця 2021

ВСТУП

Програма вступних фахових випробувань призначена для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньою програмою «Товарознавство та експертиза в митній справі».

Мета вступного випробування – виявити рівень підготовки абітурієнтів, ступінь володіння професійними знаннями для подальшого опанування освітнього ступеня «магістр» із зазначених освітніх програм.

Програма розроблена згідно із вимогами Закону України «Про вищу освіту» № 76-VIII від 28.12.2014 року.

Метою програми є забезпечення вступників необхідною інформацією щодо структури і змісту вступних випробувань.

Програма вступних випробувань містить програми з дисциплін:

1. Товарознавство. Харчові продукти.
2. Товарознавство. Непродовольчі товари.
3. Організація торгівлі.
4. Митна справа.
5. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності.

1 ПРОГРАМИ З ДИСЦИПЛІН

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО. ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ»

Зерноборошняні товари

Зернове господарство та ринок зерна України та світу. Стратегічні напрями розвитку зернового господарства України. Значення зерна в продовольчій та економічній безпеці країни. Нормативно-правове регулювання виробництва та обігу зерна.

Біржова торгівля зерном. Значення зерноборошняних товарів у харчуванні. Хімічний склад і фізичні властивості зерна різних культур.

Вплив структури і складу зерна на технологічні властивості та на харчову цінність продуктів переробки зерна. Чинники, що впливають на хімічний склад зерна (ступінь стиглості, сорт, кліматичні умови, агротехніка та ін.). Процеси, які відбуваються у зерні під час зберігання.

Тенденції та перспективи формування асортиментної структури ринку крупів в Україні та світі. Нормативно-правове регулювання виробництва та обігу крупів, борошна, макаронних виробів в Україні і світі. Національні хлібобулочні вироби: асортиментна структура, особливості виготовлення.

Загальна характеристика крупи, борошна, хліба; хлібобулочних, сухарних, бубличних та макаронних виробів. Класифікація, характеристика асортименту. Фактори, що формують якість – сировина і процеси виробництва. Хімічний склад, харчова цінність і споживні властивості. Оцінка якості. Особливості пакування, транспортування і зберігання. Зміни якості під час зберігання. Втрати і шляхи їх зменшення.

Світові тенденції формування споживних властивостей зерноборошняних товарів спеціального призначення. Сучасний стан ринку та перспективи розвитку виробництва й споживання зерноборошняних виробів спеціального призначення. Класифікація й асортимент зерноборошняних товарів спеціального призначення вітчизняного та зарубіжного виробництва. Особливості рецептури, технології виготовлення, упакування, маркування та зберігання.

Флодоовочеві товари

Стан ринку та перспективи розвитку виробництва і споживання свіжих овочів в Україні та світі. Характеристика хімічного складу та властивостей речовин плодів і овочів як складова частина їх якості.

Товарознавча, торговельна та ботанічна класифікація плодів і овочів, її ознаки та призначення. Класи, підкласи, групи, підгрупи, види та різновиди плодів і овочів. Природні сорти: помологічні, ампелографічні, господарсько-ботанічні, розпізнавальні показники сортів.

Поняття про товарну якість. Градація якості: стандартна, нестандартна, відходи. Товарні сорти та принципи їх розподілу. Дефекти.

Призначення товарної обробки, формування товарної якості плодів і

овочів. Способи товарної обробки.

Контроль якості плодів і овочів під час зберігання. Способи зберігання плодів і овочів, їх класифікація.

Товарознавча характеристика плодів. Насіннячкові, кісточкові, ягідні, субтропічні та горіхоплідні плоди. Класифікація та особливості будови і складу. Ознаки сортів, використання, оцінка якості. Дефекти, умови та термін зберігання.

Екологічні аспекти вирощування овочів. Вимоги національних, європейських та міжнародних нормативних документів до безпечності, якості та маркування свіжих овочів.

Товарознавча характеристика вегетативних овочів: бульбоплоди, коренеплоди, капустяні, цибулеві, салатно-шпинатні, пряно-смакові.

Товарознавча характеристика плодів овочів: томатних, гарбузових, зернобобових. Оцінка якості, дефекти. Умови та термін зберігання.

Втрати під час зберігання та заходи щодо їх зменшення.

Класифікація продуктів переробки за методом консервування.

Харчова цінність консервованих плодів і овочів. Плодоовочеві консерви: класифікація, асортимент, фактори, що впливають на якість. Оцінка якості консервів. Дефекти. Вимоги національних, європейських та міжнародних нормативних документів до безпечності, якості та маркування продуктів переробки фруктів і овочів.

Заморожені, сушені та ферментовані плоди й овочі. Сутність процесів переробки, вплив їх на властивості сировини. Процеси, що відбуваються під час переробки. Класифікація, асортимент, формування якості. Оцінка якості, дефекти.

Крохмаль, цукор, кондитерські вироби

Принципи формування асортименту та споживних властивостей крохмалю і крохмалепродуктів. Вітчизняні та закордонні бренди. Використання крохмалю та крохмалепродуктів. Стан та особливості вітчизняної сировинної бази. Нормативно-правове регулювання виробництва та обігу крохмалю в Україні та світі.

Крохмаль та крохмалепродукти. Види, товарні сорти, особливості одержання і використання. Вимоги до якості. Упакування, маркування та зберігання крохмалю і крохмалепродуктів. Чинники, що впливають на якість крохмалю і крохмалепродуктів під час їхнього зберігання, транспортування та реалізації. Дефекти, причини їх виникнення та можливості попередження. Контроль якості крохмалю і крохмалепродуктів у торгівлі.

Види, класифікація та асортимент цукру в Україні та світі. Відмінні особливості цукру з цукрового буряку та цукрової тростини. Характеристика рідкого цукру. Світові тенденції розвитку асортименту цукру. Значення вітчизняної дистрибуції на формування асортименту цукру в торговельних мережах. Цукор та замінювачі цукру. Загальна характеристика, хімічний склад та харчова цінність, асортимент. Чинники, які формують якість. Вимоги до якості. Упакування, маркування, транспортування та зберігання.

Перспективи розвитку виробництва й споживання меду бджолиного в Україні та світі. Експортно-імпорتنний потенціал України на світовому ринку. Нормативно-правове регулювання виробництва і обігу меду. Шляхи та напрями використання меду. Хімічний склад, харчова цінність та споживні властивості меду. Класифікація та асортимент меду. Характеристика основних видів. Вимоги до якості. Фальсифікація меду та способи її виявлення. Упакування, маркування, транспортування і зберігання меду. Дефекти меду, причини їх виникнення та заходи попередження.

Тенденції формування світового і вітчизняного ринку кондитерських виробів. Особливості нормативно-правового регулювання виробництва та обігу кондитерських виробів. Рекомендовані норми споживання кондитерських виробів.

Класифікація кондитерських виробів. Фруктово-ягідні та цукристі вироби. Класифікація, особливості хімічного складу та харчова цінність.

Мармелад, пастильні вироби; варення, джем, повидло, желе, цукати. Загальна характеристика. Чинники, що формують якість. Характеристика асортименту. Вимоги до якості. Упакування, маркування, зберігання. Дефекти, причини їх виникнення та заходи попередження.

Карамельні вироби, цукерки, ірис, драже. Загальна характеристика. Хімічний склад та харчова цінність. Чинники, що формують якість. Класифікація та характеристика асортименту. Вимоги до якості. Упакування, маркування, зберігання. Дефекти, причини їх виникнення та заходи попередження.

Характеристика какао-бобів. Склад та властивості складових частин. Основні сорти. Хімічний склад та харчова цінність какао-бобів. Какао-масло і його властивості. Замінники какао-масла. Переробка какао-бобів.

Шоколад, солодкі плитки, какао-порошок та какаоовмісні суміші.

Загальна характеристика. Хімічний склад та харчова цінність.

Характеристика асортименту. Вимоги до якості. Упакування, маркування, зберігання. Дефекти, причини їх виникнення та заходи попередження.

Відмінність борошняних кондитерських виробів від цукристих та характеристика їх властивостей. Хімічний склад та харчова цінність. Характеристика сировини та її вплив на якість борошняних кондитерських виробів.

Печиво, галети, пряничні вироби, вафлі, торти і тістечка, кекси, рулети, ромова баба. Загальна характеристика. Відмінні особливості. Види. Чинники, що формують якість: сировина, технологія виробництва. Характеристика асортименту. Вимоги до якості. Упакування, маркування, зберігання. Можливі дефекти, причини їх виникнення та заходи попередження.

Національні кондитерські вироби. Загальна характеристика. Класифікація та характеристика асортименту. Відмінні особливості окремих груп кондитерських виробів різних країн.

Кондитерські вироби спеціального призначення Класифікація. Загальна характеристика дієтичних, вітамінізованих, лікувальних, дитячих виробів та виробів для спортсменів і туристів. Особливості їх хімічного складу та харчова

цінність. Чинники, що формують якість. Вимоги до якості. Упакування, маркування, зберігання. Можливі дефекти, причини їх виникнення та заходи попередження.

Тенденції та перспективи розвитку виробництва й споживання жувальної гумки. Традиційні національні жованки (бетель).

Фізіологічний вплив жувальної гумки на людину. Хімічний склад. Чинники формування споживних властивостей жувальної гумки.

Класифікація та характеристика асортименту жувальної гумки в Україні та світі. Особливості виробництва. Асортимент. Оцінка якості. Умови і терміни зберігання. Дефекти, причини їх утворення.

Смакові товари

Товарознавча класифікація смакових товарів. Групова асортиментна структура та класифікація смакових товарів на локальних ринках країн світу.

Стан ринку смакових товарів в Україні та світі. Значення смакових товарів у харчуванні людини. Порівняльна характеристика фізіологічного впливу на організм людини різних груп смакових товарів. Етичні, вікові, професійні та інші обмеження споживання окремих груп смакових товарів в Україні та світі.

Чайні та чаєподібні продукти. Тенденції та перспективи розвитку ринку чаю. Чайні аукціони. Нормативне регулювання виробництва, реалізації та споживання чаю. Загальна характеристика. Хімічний склад, харчова цінність. Класифікація та асортимент. Оцінка якості. Дефекти, їх виникнення і шляхи запобігання. Особливості фізіологічної цінності, сировини та технології виготовлення. Характеристика асортименту. Каркаде, мате, лапачо, ханибуш, ройбос, трав'яні суміші лікарських рослин. Вимоги до якості чайних та чаєподібних продуктів. Підробка чаю і чаєподібних продуктів та способи її виявлення.

Тенденції та перспективи розвитку ринку кави. Кавові аукціони. Кава та кавові напої. Загальна характеристика. Хімічний склад і харчова цінність. Класифікація. Оцінка якості. Дефекти, причини їх утворення і шляхи запобігання.

Тенденції та перспективи розвитку ринку прянощів. Прянощі та приправи. Загальна характеристика. Значення у харчуванні. Класифікація. Характеристика асортименту. Оцінка якості. Дефекти і шляхи їх запобігання. Замінники прянощів та їх характеристика.

Безалкогольні напої. Нормативне регулювання виробництва, реалізації та споживання безалкогольних напоїв. Загальна характеристика. Класифікація й асортимент. Особливості хімічного складу. Оцінка якості безалкогольних напоїв. Дефекти, причини їх виникнення і шляхи запобігання. Умови і строки зберігання. Умови реалізації у торгівлі. Порівняльна характеристика безалкогольних напоїв вітчизняного і зарубіжного виробництва.

Пиво. Загальна характеристика. Основні напрями формування асортименту і підвищення якості пива. Класифікація. Асортимент. Оцінка якості. Дефекти пива, причини їх виникнення і шляхи запобігання. Умови і

терміни зберігання пива. Зміни якості пива під час товаропросування. Порівняльна характеристика пива вітчизняного і закордонного виробництва.

Алкогільні напої. Загальна характеристика. Основні напрями формування асортименту. Нормативне регулювання виробництва, реалізації та споживання алкогольних напоїв. Захист географічного походження та контроль найменувань спиртних напоїв. Способи виявлення підробки алкогольних напоїв. Класифікація алкогольних напоїв. Чинники, що впливають на якість. Асортимент. Оцінка якості. Дефекти, причини їх утворення і шляхи запобігання. Умови і терміни зберігання. Алкогільні напої різних країн.

Тютюнові вироби. Загальна характеристика. Виробництво. Класифікація. Асортимент. Оцінка якості. Транспортування і зберігання тютюнових виробів. Дефекти, причини їх утворення. Порівняльна характеристика тютюнових виробів вітчизняного і закордонного виробництва.

Харчові жири

Перспективи та тенденції виробництва харчових жирів в Україні та світі. Економічні та екологічні проблеми. Вплив вітчизняних та зарубіжних брендів на формування асортиментної структури.

Рекомендовані норми споживання. Наслідки недостатнього та надмірного споживання харчових жирів. Особливості нормативно-правового регулювання виробництва та обігу харчових жирів в Україні та світі.

Рослинні олії. Класифікація й асортимент. Порівняння вимог до безпечності та якості рослинних олій в Україні та світі. Хімічний склад і харчова цінність. Фактори, що формують якість рослинних олій. Рафінація рослинних олій та вплив окремих видів очистки на харчову цінність, стійкість олій при зберіганні. Побічні продукти виробництва рослинних олій і рафінації, їх характеристика та використання. Оцінка якості. Дефекти. Розфасовка, упаковка, маркування та зберігання.

Жири тваринні топлени. Класифікація. Хімічний склад і харчова цінність. Фактори, що формують якість. Оцінка якості. Торгові сорти. Принципи поділу на сорти. Зміни якості тваринних топлених жирів у процесі зберігання. Умови і терміни транспортування, зберігання та реалізації.

Сутність процесів гідрогенізації і переетерифікації. Характеристика харчової цінності та фізико-хімічних властивостей гідрогенізованих і переетерифікованих жирів; їх призначення і використання.

Маргарин. Нормування вмісту трансізомерів жирних кислот в маргариновій продукції в Україні та інших країнах. Кулінарні, кондитерські, хлібопекарні жири. Класифікація. Хімічний склад і харчова цінність. Фактори, що формують якість. Розфасовка, упаковка, маркування. Характеристика традиційних і нових видів. Оцінка якості. Дефекти. Умови і терміни зберігання, транспортування та реалізації.

Майонез. Класифікація. Хімічний склад і харчова цінність. Фактори, що формують якість. Характеристика традиційних (сметано-подібних) і нових пастоподібних (гострих і солодких) видів майонезу. Показники якості. Дефекти. Заходи щодо збереження якості під час транспортування, зберігання і

реалізації майонезу.

Масло вершкове. Хімічний склад та харчова цінність вершкового масла. Особливості жирнокислотного складу. Чинники формування споживних властивостей: сировина, технологія виготовлення. Особливості технології виробництва окремих видів масла. Способи підробки масла вершкового та шляхи її виявлення. Вимоги до безпечності та якості масла вершкового в Україні та світі. Особливості пакування, маркування, зберігання, транспортування та реалізації. Підготовка до реалізації. Дефекти. Види втрат у процесі товароруку: причини виникнення та заходи попередження.

Замінники жиру. Характеристика, призначення. Класифікація та характеристика сучасного асортименту. Замінники жиру на основі білків та вуглеводів: хімічний склад та харчова цінність, основна сировина, особливості виробництва, шляхи використання. Синтетичні замінники жиру (полієфір сахарози): хімічний склад та харчова цінність, основна сировина, особливості виробництва, шляхи використання, наслідки впливу на здоров'я людини.

Молоко і молочні товари

Значення молока та молочних продуктів з позицій сучасних вимог науки про харчування. Норми споживання. Перспективні напрями розвитку виробництва та споживання молока та молочних продуктів. Проблеми сировинного забезпечення молочної промисловості в Україні. Ринок молока і молочних продуктів України та світу. Світові та українські бренди товарів. Наукова, товарознавча, виробнича та митна класифікація молочних товарів. Хімічний склад та харчова цінність молока різних сільськогосподарських тварин. Характеристика основних речовин, що входять до складу молока. Їх властивості, значення у харчуванні, зміни під час зберігання та переробки молока. Властивості молока і процеси, що відбуваються у молоці під впливом різних факторів. Сучасні ошадливі технології обробки молока. Нетемпературні способи обробки молока з метою гарантування належної мікробіологічної чистоти. Сучасні способи фракціонування молока – ультрафільтрація, нанофільтрація. Характеристика основних видів пастеризованого та стерилізованого молока і вершків. Види споживчих упаковок для молока та вершків. Оцінка якості. Зміна якості молока та вершків у процесі зберігання та реалізації. Умови і терміни зберігання, транспортування та реалізації. Дефекти.

Кисломолочні продукти. Характеристика традиційних та нових видів кисломолочних продуктів. Особливості національного асортименту кисломолочних продуктів різних країн світу. Фермерські та екологічно чисті кисломолочні продукти. Хімічний склад, харчове та дієтичне значення. Фактори, що формують якість. Оцінка якості. Розфасовка, упаковка, маркування та транспортування. Зміни якості під час зберігання та реалізації. Умови та терміни зберігання й реалізації. Дефекти та їх попередження.

Сири. Споживні властивості сирів: харчова, біологічна і енергетична цінність. Фактори формування споживних властивостей сирів: сировина, технологія виробництва. Сутність біохімічних процесів при дозріванні сирів. Шляхи прискорення дозрівання; їх вплив на якість готової продукції. Фактори

формування асортименту твердих і м'яких сичугових сирів, розсільних, кисломолочних і перероблених сирів. Класифікація і характеристика особливостей національного асортименту сирів в Україні та світі. Вимоги до безпечності та якості сирів. Пакування, маркування, умови і терміни зберігання сирів. Дефекти сирів, їх причини та способи запобігання.

Сухі та згущені молочні продукти. Загальна характеристика. Класифікація сухих та згущених молочних продуктів залежно від використаної сировини та способів консервування. Хімічний склад та харчова цінність. Використання сухих та згущених молочних продуктів. Фактори, що формують якість та стійкість у зберіганні: сировина, процеси виробництва. Сухі молочні продукти. Особливості сухих молочних сумішей для дитячого харчування. Способи модифікації та наближення за хімічним складом до жіночого молока. Вимоги до безпечності та якості. Дефекти. Зміни якості під час товароруку.

Морозиво. Хімічний склад і харчова цінність. Класифікація та асортимент, фактори, що формують якість морозива. Сировина, процеси виробництва. Розфасовка, пакування та маркування морозива. Оцінка якості. Умови транспортування, зберігання та реалізації. Дефекти. Причини їх виникнення та шляхи попередження. Терміни зберігання та реалізації, що забезпечують збереження якості морозива.

Молочні десерти. Класифікація та групова характеристика свіжих, термізованих кисломолочних десертів та десертних напоїв, збитих та заморожених десертів, пудингів, желе, кремів. Десерти, соуси та пасти з використанням сметани. Споживні властивості молочних товарів спеціального призначення. Пробіотики, еубіотики та синбіотики – класифікація, властивості, застосування у ферментованих молочних продуктах. Особливості вимог до їх безпечності та якості.

Яйця та яєчні товари

Ринок яєчних товарів України та світу. Стан та перспективи виробництва, споживання і торгівля яйцями та яєчними товарами. Будова, хімічний склад і харчова цінність курячих яєць. Процеси, що мають місце під час зберігання яєць. Старіння та псування яєць. Дефекти яєць, причини їх виникнення та шляхи попередження. Способи зберігання яєць. Шляхи скорочення втрат яєць під час їх виробництва, транспортування, зберігання. Класифікація курячих яєць та оцінка їх якості.

Яйця інших видів домашньої птиці. Особливості хімічного складу та використання.

Морожені яєчні продукти. Сухі яєчні продукти. Виробництво, види, оцінка якості. Дефекти морожених і сухих яєчних продуктів. Їх причини та способи попередження. Пакування, маркування, транспортування. Умови і терміни зберігання та реалізації.

М'ясо та м'ясні продукти

Перспективи розвитку тваринництва, птахівництва і м'ясної промисловості в Україні та світі. Експортно-імпортний потенціал України на

світовому ринку. Основні країни-імпортери м'яса забійних тварин. Інтенсифікація та екологізація вирощування тварин в Україні та світі. Методи інтенсифікації приросту тварин, спрямованої відгодівлі на отримання м'яса із високим вмістом жирової та м'язової тканин. Виробництво беконного та мармурового м'яса в Україні та світі. Нормативно-правове регулювання виробництва і обігу м'яса і м'ясних продуктів в Україні та світі.

Характеристика забійних тварин. Основні і другорядні види тварин та їх загальна характеристика. Жива, приймальна і забійна маса, забійний вихід.

Переробка великої рогатої худоби, свиней, овець, вплив технологічних операцій на якість м'яса. Другорядні продукти забою: їстівні і неїстівні, їх раціональне використання. Вихід продуктів забою тварин.

Класифікація м'яса за видом, статтю, віком, вгодованістю тварин, термічним станом і сортом. М'ясо хворих тварин. Способи знезараження і порядок використання м'яса хворих тварин. Маркування м'яса великої та малої рогатої худоби, свиней.

Визрівання (автоліз) м'яса. Фактори, що впливають на біохімічні процеси в м'ясі. Суттєвість процесів, що відбуваються в м'ясі під час визрівання, заляккання і розм'якшення м'яса та їх вплив на якість продуктів. Способи штучного розм'якшення (тендеризації) м'яса: фізичні, хімічні, біохімічні.

Погіршення якості і псування м'яса, причини, що їх обумовлюють. Вплив різних факторів на розвиток мікробіологічних, хімічних і фізичних процесів, що обумовлюють погіршення якості та псування м'яса.

Охолодження м'яса. Способи, умови і швидкість охолодження. Переохолоджування і підморожування м'яса. Зберігання охолодженого м'яса. Умови та строки зберігання.

Заморожування м'яса. Способи, умови та швидкість заморожування. Умови й термін зберігання.

Оцінка якості м'яса. Категорії свіжості м'яса. Органолептичні, фізичні, хімічні, мікробіологічні та гістологічні показники свіжого, сумнівної свіжості і несвіжого м'яса.

Наукові основи роздрібного розбирання туш. Розбирання яловичини, свинини, баранини. Вихід відрубів м'яса по сортах. Харчова цінність відрубів. Кулінарне призначення відрубів. Комбіновані схеми розбирання туш з виділенням сортових відрубів для роздрібної торгівлі, ресторанного господарства і промислової переробки.

Загальна характеристика м'ясних субпродуктів. Морфологічний і хімічний склад, харчова цінність. Класифікація, асортимент та характеристика окремих видів субпродуктів. Оцінка якості. Розфасовка, упаковка і маркування. Умови й терміни транспортування і зберігання субпродуктів.

Особливості морфологічного і хімічного складу м'яса птиці, його харчова цінність. Класифікація м'яса птиці. Оцінка якості. Категорії свіжості. Упаковка і маркування. Умови та строки транспортування і зберігання м'яса птиці.

М'ясо пернатої дичини. Борова, степова, гірська і водоплаваюча дичина. Відмінні ознаки. Особливості хімічного складу і харчової цінності м'яса дичини. Класифікація дичини за способом обробки, термічним станом і якістю.

Вимоги до якості, дефекти. Упаковка, маркування. Зберігання та реалізація м'яса пернатої дичини.

Загальна характеристика м'ясних копченостей. Хімічний склад і харчова цінність м'ясних копченостей, асортимент, фактори, які формують якість м'ясних копченостей. Оцінка якості, упакування, маркування, транспортування і зберігання м'ясних копченостей.

Загальна характеристика ковбасних виробів. Хімічний склад і харчова цінність, класифікація, асортимент. Фактори, що формують якість. Оцінка якості. Допустимі та недопустимі дефекти. Умови і терміни транспортування, зберігання та реалізації.

Загальна характеристика м'ясних консервів. Хімічний склад і харчова цінність, класифікація, асортимент. Фактори, що формують якість. Оцінка якості м'ясних консервів. Маркування, транспортування і зберігання. Дефекти.

Загальна характеристика м'ясних напівфабрикатів, м'ясних кулінарних виробів і швидкозаморожених готових страв. Хімічний склад і харчова цінність, класифікація, асортимент. Оцінка якості. Умови та строки зберігання і реалізації.

Риба та рибні товари

Сучасний стан світового рибальства, райони промислу. Потенціал, стан та перспективи розвитку галузі рибного господарства України.

Нормативно-правове регулювання рибного господарства України.

Штучне розведення (відтворення) водних біоресурсів: аквакультура (рибництво), товарна аквакультура, марікультура. Рибницьке господарство. Екологічний вплив та природоохоронна діяльність в аспекті видобування водних біоресурсів. Торгівля рибними товарами. Класифікація промислових риб. Особливості анатомічної будови риб, характеристика основних тканин і внутрішніх органів. Масовий склад риби. Біологічна та товарна характеристика головних промислових родин риб тріскових, оселедцевих, ставридових, скумбрієвих, коропових, окуневих, камбалових, скорпеневих, кефалевих, лососевих, осетрових, анчоусових, спарових.

Водні нерибні об'єкти харчового використання. Класифікація. Загальна біологічна характеристика, особливості анатомічної будови, хімічний склад, харчова цінність м'яса ракоподібних, молюсків, голкошкірих, морських ссавців.

Водорості, їх використання в харчовій промисловості. Транспортування і зберігання живої товарної риби. Фактори, що впливають на зміну якості живої риби.

Охолоджені, підморожені та заморожені, солоні і мариновані, сушені, в'ялені та копчені, консерви і пресерви, напівфабрикати і кулінарні вироби з гідробіонтів. Технологічні особливості виробництва. Процеси, що відбуваються у тканинах під час виробництва, управління ними. Формування вихідного рівня якості продукції: фактори, що впливають на якість. Побудова асортименту. Вимоги до якості. Дефекти продукції. Імпортні товари.

Ікорні товари. Технологічні особливості виробництва. Класифікація, асортимент. Вимоги до якості. Дефекти продукції.

Харчові концентрати

Сучасні тенденції розвитку асортименту та ринку харчових концентратів.

Класифікація і характеристика асортименту харчових концентратів, других обідніх, солодких страв, концентратів-напівфабрикатів, борошняних кондитерських виробів, сухих продуктів для дитячого і дієтичного харчування, сухих сніданків, готових для споживання картоплепродуктів. Хімічний склад та харчова цінність.

Вплив сировини і технологічних процесів на споживні властивості, формування асортименту та якість харчових концентратів.

Вимоги до якості харчових концентратів. Пакування, маркування, транспортування та умови і строки зберігання харчових концентратів. Зміна якості харчових концентратів під час зберігання. Дефекти та втрати.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО. НЕПРОДОВОЛЬЧІ ТОВАРИ»

Пластичні маси та товари з них

Загальна характеристика синтетичних смол, полімерів, пластмас і товарів на їхній основі.

Роль і значення пластмас у виробництві, формуванні і поліпшенні асортименту товарів. Стан та перспективи розвитку ринку пластичних мас та товарів на їхній основі в Україні та світі. Вимоги національних, європейських та міжнародних стандартів до безпечності та якості товарів з пластичних мас.

Загальна і товарознавча класифікація пластмас і товарів з цих матеріалів.

Переваги та недоліки виробів з пластмас. Склад пластмас. Вплив окремих компонентів на споживні властивості товарів. Поняття про полімери. Вплив структури полімерів на їхні властивості.

Пластичні маси, виготовлені на основі поліконденсаційних смол. Характеристика їхнього складу, властивостей, галузей вжитку, асортименту товарів.

Пластичні маси, вироблені на основі полімеризаційних смол. Характеристика їхнього складу, властивостей, галузей вжитку, асортименту товарів. Характеристика пластмас на основі природних видозмінених полімерів.

Переробка пластичних мас у вироби залежно від стану зв'язувальної речовини. Нові технології виробництва товарів з пластмас. Можливі дефекти переробки. Декоративне оздоблення виробів з пластмас.

Матеріали на основі пластичних мас: шаруваті та волокнисті; плівкові; піно- та поропласти.

Сучасні напрямки формування асортименту пластмасових товарів; конструювання технічно складних виробів; розробка компонентів виробів у єдиному стилі та декорі тощо. Художнє конструювання виробів з пластмас.

Господарські, галантерейні, культурно-побутові та ін. товари з пластмас: асортимент, функціональне призначення, споживні властивості. Особливості застосування одноразового використання посуду з пластмас.

Нове в асортименті пластмасових товарів. Методи та способи розпізнання пластмас. Оцінювання якості виробів з пластмас. Санітарно-гігієнічна оцінка пластмасових товарів. Пакування, маркування, транспортування, зберігання товарів з пластичних мас.

Товари побутової хімії

Стан та перспективи розвитку ринку хімічних товарів в Україні та світі. Вимоги національних, європейських та міжнародних стандартів до якості та безпечності хімічних товарів. Законодавство ЄС щодо заборони використання хімічних товарів на основі фосфатів. Класифікація хімічних товарів за різними ознаками.

Нафтопродукти: їхні властивості, технічні показники, характеристика асортименту, застосування у побуті.

Склад та загальні властивості клеїв, їхня класифікація. Вимоги до клеїв. Клеї різного походження: тваринні, рослинні, мінеральні, штучні, синтетичні, їхній асортимент, порівняння споживних властивостей; вимоги до якості; визначення показників якості. Нові види клеючих матеріалів.

Лакофарбові товари (ЛФТ). Класифікація за різними ознаками, система позначення, сировина для виготовлення. Нормативні акти щодо якості та безпеки фарб в Україні у контексті загальноєвропейських норм. Нові технології виробництва ЛФТ.

Оліфи: основні різновиди, склад, властивості, асортимент, вимоги і визначення якості.

Лаки, їхня класифікація, основні різновиди сучасного асортименту, споживні властивості, застосування у побуті. Нові види лаків.

Фарби (фарбові суміші). Склад, сучасні технології виробництва фарбових сумішей.

Класифікація та характеристика асортименту фарб: олійні, емалеві, водно-емульсійні, білкові, клейові, силікатні, художні; споживні властивості, особливості застосування. Сухі будівельні суміші, асортимент та особливості застосування.

Показники якості лакофарбових композицій та покриттів, сучасні вимоги до них.

Мийні засоби, їхнє призначення, роль у побуті, загальна класифікація. Стан ринку мийних засобів в Україні, Європі та світі. Законодавство REACH щодо гігієнічної безпеки мийних засобів в країнах ЄС. Вимоги Технічного регламенту щодо якості та маркування мийних засобів. Нове в асортименті синтетичних мийних засобів (безфосфатні мийні засоби, гранули, таблетки, гелі тощо). Світові напрями із зниження токсичності мийних засобів. Законодавство ЄС щодо гігієнічної безпеки мийних засобів.

Мило: сировина, склад та особливості виробництва туалетних та господарських мил; асортимент, властивості та застосування різних марок мил, сучасні вимоги до якості.

Синтетичні мийні засоби (СМЗ); класифікація за призначенням, хімічною природою, консистенцією. Характеристика асортименту СМЗ. Порівняння

споживних властивостей мила і СМЗ. Піномийні засоби (ПМЗ). Вимоги до мийних засобів в Україні та світі.

Допоміжні засоби для прання і обробки білизни та одягу (відбілювачі, підсинювачі, підкромлювачі, антистатика, гідрофоби тощо).

«Інші хімічні товари» (добрива, стимулятори розвитку росту рослин, товари для знищення шкідників саду та городу; вироби для виведення плям, чищення, полірування, домашнього фарбування тощо).

Особливості пакування, маркірування, транспортування, зберігання хімічних товарів.

Силікатні товари

Поняття про силікати. Класифікація силікатних виробів.

Скло: поняття, характерні властивості. Стан і перспективи виробництва скляних товарів в Україні.

Склад скла. Види скла за хімічним складом. Властивості скла. Скляні товари. Споживні властивості скляних товарів: їх класифікація та показники. Чинники, які впливають на формування споживних властивостей, асортимент і ціну скляних товарів.

Основні та допоміжні сировинні матеріали для виробництва скла, їх вплив на споживні властивості готової продукції. Характерні ознаки виробів зі скла різного хімічного складу. Основні етапи технологічного процесу виробництва скловиробів, їх вплив на споживні властивості готової продукції. Ситали: поняття, особливості складу, технології та споживних властивостей. Способи формування скло-виробів, характерні ознаки виробів різних способів формування. Декорування скловиробів: класифікація, види декору та їх характерні ознаки.

Класифікація асортименту скляних товарів за різними ознаками. Видовий асортимент скляних товарів. Характеристика асортименту столового посуду. Призначення та асортимент господарського посуду. Кухонний посуд з термостійкого скла та ситалів. Асортимент художньо-декоративних виробів зі скла. Особливості асортименту посуду з кришталевого скла. Характерні особливості асортименту продукції відомих виробників скляних виробів. Тенденції розвитку асортименту скляних виробів.

Вимоги до якості скляних товарів. Дефекти скляних виробів: класифікація, характерні ознаки, вплив на якість. Методи дослідження споживних властивостей скляних виробів.

Вимоги до маркування, пакування, зберігання та транспортування скляних виробів.

Кераміка: поняття, класифікація за різними ознаками. Стан і перспективи виробництва керамічних товарів в Україні.

Класифікація і показники споживних властивостей керамічних товарів. Чинники, які впливають на формування споживних властивостей, асортимент і ціну керамічних товарів.

Сировинні матеріали для виготовлення керамічних виробів та їх вплив на споживні властивості готової продукції. Особливості технології виготовлення

керамічних виробів. Методи формування і види декорування керамічних виробів, їх вплив на споживні властивості готової продукції.

Види кераміки: фарфор, фаянс, тонкокам'яна кераміка, майоліка і гончарні вироби. Особливості їх складу, структури, технології виготовлення, споживних властивостей. Відмітні зовнішні ознаки виробів з різних видів кераміки.

Класифікація асортименту керамічних товарів за різними ознаками. Видовий асортимент керамічних товарів. Характеристика асортименту керамічного посуду (чайного, кавового, столового, кухонного, господарського). Особливості асортименту художньо-декоративних керамічних виробів. Характерні особливості асортименту продукції відомих виробників керамічних виробів. Тенденції розвитку асортименту керамічних виробів.

Вимоги до якості керамічних товарів. Дефекти керамічних виробів: класифікація, характерні ознаки, вплив на якість. Методи дослідження споживних властивостей керамічних виробів.

Вимоги до маркування, пакування, зберігання та транспортування керамічних виробів.

Металогосподарські товари

Загальне поняття про металогосподарські товари (МГТ). Стан і перспективи виробництва МГТ в Україні.

Загальна характеристика споживних властивостей МГТ. Фактори, які впливають на формування споживних властивостей, асортимент і ціну МГТ.

Класифікація металів та металевих сплавів, які застосовуються для виготовлення МГТ. Характеристика властивостей та застосування металів і металевих сплавів: заліза і його сплавів (чавуну, сталі), алюмінію і його сплавів, міді та її сплавів, цинку, олова, свинцю, кадмію, хрому, нікелю, титану. Марки металів та сплавів.

Основні етапи технологічного процесу виготовлення МГТ (виробництво заготовок, механічна, термічна, хіміко-термічна обробка, нанесення покриттів, з'єднання деталей, декорування), їх вплив на формування споживних властивостей готової продукції. Способи захисту МГТ від корозії. Характеристика захисних і захисно-декоративних покриттів, їх переваги і недоліки. Дефекти виготовлення МГТ, їх характеристика та вплив на якість.

Класифікація МГТ. Класифікація асортименту металевих посуду за видами металів і сплавів, способами виготовлення, характером обробки поверхні, видами покриття, декорування, призначенням. Показники споживних властивостей металевих посуду. Характеристика асортименту посуду з легированої (нержавіючої) сталі, сталевих емальованих, фарбованих, луджених, оцинкованих і чорних посуду. Характеристика асортименту чавунного, алюмінієвого посуду та посуду з мідних сплавів. Основні тенденції розвитку асортименту металевих посуду. Особливості асортименту металевих посуду відомих вітчизняних та закордонних виробників.

Ножові вироби, столові прибори і приладдя. Вимоги до ножових виробів і столових приборів, їх споживні властивості. Матеріали, які використовують для

їх виготовлення, особливості виробництва, обробки, декорування. Класифікація та характеристика асортименту ножів та ножиць. Класифікація та характеристика асортименту столових приборів і приладдя. Кухонне та буфетне приладдя: характеристика асортименту. Основні тенденції розвитку асортименту ножових виробів, столових приборів і приладдя.

Металогосподарські приладдя для полегшення домашньої праці. Вироби для механічної обробки харчових продуктів. Класифікація, асортимент і споживні властивості виробів для механічної обробки харчових продуктів: прилади для подрібнення харчових продуктів, чищення, миття овочів, вичавлення соків, приготування тіста, кондитерських виробів тощо. Приладдя для прибирання приміщень.

Нагрівальні й освітлювальні прилади. Матеріали, які застосовують для виготовлення цих приладів, особливості їхнього виготовлення. Вимоги до даної групи товарів, їхні споживні властивості. Класифікація, характеристика асортименту газових нагрівальних приладів і приладів, які працюють на рідкому і твердому паливі. Класифікація, характеристика асортименту освітлювальних приладів, вимоги до їхньої якості.

Приладдя для вікон і дверей. Загальні вимоги для цієї групи товарів. Матеріали, які застосовуються для їх виготовлення, особливості виробництва, обробки поверхні і декорування. Класифікація приладдя для вікон і дверей. Замки та клямки, їх будова, споживні властивості. Характеристика асортименту запірних приладів. Ручки, петлі, допоміжне приладдя для вікон і дверей: класифікація, характеристика асортименту. Основні тенденції розвитку асортименту приладдя для вікон і дверей.

Інструментальні товари. Загальні вимоги до цих товарів, їх споживні властивості. Матеріали, які застосовують для їх виробництва, особливості виробництва. Класифікація інструментальних товарів. Класифікація та характеристика асортименту деревообробного, метало-обробного, монтажного, вимірювально-розмічувального та іншого інструменту, садово-городнього інвентарю. Напрями розвитку асортименту інструментальних товарів.

Вимоги до якості МГТ. Вимоги до маркування, пакування, транспортування і зберігання МГТ.

Будівельні товари

Поняття про будівельні матеріали та вироби. Класифікація будівельних матеріалів і виробів за призначенням, походженням, видом сировини та іншими ознаками. Загальні і спеціальні вимоги Технічного регламенту до будівельних виробів, будівель і споруд.

Стан вітчизняного виробництва будівельних матеріалів і виробів, проблеми та тенденції розвитку. Характеристика споживчого ринку будівельних матеріалів і виробів в Україні. Тенденції розвитку асортименту будівельних матеріалів і виробів.

Мінеральні в'язучі речовини: класифікація, споживні властивості та чинники їх формування, асортимент, застосування.

Загальні відомості про композиційні матеріали будівельної хімії, переваги

над традиційними розчиновими сумішами. Композиційні матеріали будівельної хімії: сухі будівельні суміші та готові до застосування дисперсійні полімерні склади. Склад композиційних матеріалів будівельної хімії, функції складових компонентів на споживні властивості готових матеріалів. Класифікація композиційних матеріалів будівельної хімії. Маркування композиційних матеріалів будівельної хімії. Характеристика асортименту композиційних матеріалів будівельної хімії: клеї, заповнювачі швів, штукатурки, шпаклівки, наливні підлоги, гідроізолювальні та ущільнювальні склади, ґрунтувальні склади (праймери), фарби, водозахисні склади, герметики.

Класифікація виробів та матеріалів для стін і перегородок. Класифікація, споживні властивості та характеристика асортименту керамічних і автоклавних (силікатних) матеріалів для стін та перегородок. Фігурні будівельні вироби для стін. Класифікація, асортимент, споживні властивості бетонних виробів для стін та перегородок. Асортимент та споживні властивості виробів з гіпсу для стін і перегородок. Асортимент скляних блоків. Огороджувальні металеві конструкції: панелі, уніфіковані секції для збірно-розбірних будинків. Вироби для стін та перегородок з деревини: фанера, арктиліт, термогнучкий деревний шаруватий пластик, цементно-стружкові плити, фібролітові плити, дерев'яні клеєні конструкції, панелі, – їх асортимент, споживні властивості та застосування.

Класифікація, характеристика асортименту, споживні властивості та вимоги до якості покрівельних та гідроізоляційних матеріалів: металевих (листи покрівельної сталі чорної й оцинкованої, метало-черепиця, профнастил), азбестоцементних, керамічних (черепиця), дерев'яних (гонт, щепи), полімерних (руберойд, гумобітум, пергамін, бітумна черепиця та ін.), з природного каменю. Переваги та недоліки їх застосування.

Класифікація тепло- та звукоізоляційних матеріалів, їх основні споживні властивості. Асортимент органічних і неорганічних тепло-та звукоізоляційних матеріалів. Керамічні ізоляційні матеріали та вироби. Теплозвукоізоляційні матеріали зі скляної та мінеральної вати. Теплозвукоізоляційні матеріали на основі пластмас. Теплоізоляційні вироби з деревини. Вимоги до якості теплозвукоізоляційних матеріалів.

Матеріали для зовнішнього облицювання: плитки з природних кам'яних матеріалів; плитки і блоки з кольорового бетону; плитки азбестоцементні; гофровані листи з алюмінію; лицева цегла; лицевий камінь; плитки облицювальні фасадні. Їх класифікація, асортимент, вимоги до якості. Матеріали для внутрішнього облицювання: керамічні глазуровані плитки; скляні плитки; полістирольні плитки та листи. Їх класифікація, асортимент, вимоги до якості.

Оздоблювальні матеріали: шпалери; листи облицьованої та декоративної фанери, гіпсоволокнисті екструзійні декоративні плити, шаруваті пластики; деревинно-волокнисті плити; полімерні рулонні матеріали та інші. Їх класифікація, споживні властивості, асортимент, вимоги до якості.

Клеєві, підвісні, натяжні стелі: суть, переваги та недоліки. Матеріали та вироби для клейових, підвісних та натяжних стель: асортимент, споживні

властивості.

Гіпсові та полімерні декоративні вироби для стін та стелі: карнизи стельові, планки стінові, кутові елементи, пілястри, розетки стельові та ін.

Матеріали для підлоги: масивна дошка, паркет штучний, паркет щитовий, паркетна дошка, «ламініат», матеріали з кори пробкового дерева, лінолеум, ковролін, плінтуси. Їх класифікація, основні споживні властивості, переваги та недоліки, асортимент та вимоги до якості.

Асортимент світлопропускних матеріалів. Листове скло (віконне, гартоване, візерункове, вітринне поліроване і неполіроване), склопакети: асортимент і споживні властивості. Асортимент віконних блоків, підвіконних дошок, деталей зливу і облицювання, систем жалюзі. Переваги та недоліки різних за матеріалом віконних блоків.

Асортимент, споживні властивості та вимоги до якості дверних коробок, полотен, наличників, порогів, штапиків.

Класифікація, асортимент та якість виробів й арматури для обладнання ванних і туалетних кімнат, кухні, приладів для центрального та автономного опалення. Асортимент труб і з'єднувальних деталей з різних матеріалів і різного призначення.

Скріплювальні вироби з металу для роз'ємних і нероз'ємних з'єднань. Асортимент і якість дроту, цвяхів, шурупів, болтів, гвинтів, гайок, заклепок, скоб.

Матеріали та вироби для огороження присадибної території, облаштування доріжок, сходів, зон відпочинку (альтанки, перголи, арки, басейни, фонтани, скульптурні вироби та ін.), спортивних і дитячих майданчиків, газонів, квітників та зелених насаджень. Їх асортимент та особливості застосування.

Нормативно-правова база вимог до будівельних матеріалів та виробів в Україні та країнах ЄС.

Побутові електротехнічні товари

Стан і перспективи розвитку ринку електротоварів в Україні та світі. Загальні вимоги до технічного рівня і безпеки електричних машин і приладів. Зміст директив ЄС щодо безпеки, енергозбереження та енергетичного маркування електротоварів. Класифікація електротоварів за різними ознаками. Національні вимоги щодо безпеки, функціональної надійності та працездатності у різних умовах електротоварів. Методи визначення показників електричної безпеки. Контроль та оцінка якості електротоварів. Вимоги до параметрів споживчого маркування електротоварів.

Провідникові та електроустановочні вироби: матеріали виготовлення, класифікація, будова, маркування, асортимент, вимоги до якості проводів та шнурів. Властивості та асортимент провідників та діелектриків. Електроустановочні вироби: класифікація, асортимент, матеріали виготовлення. Патрони: типи, будова, асортимент, вимоги до якості. Вимикачі і перемикачі: Типи, будова, асортимент, вимоги до якості, особливості будови і застосування пакетних перемикачів. Штепсельні з'єднання: асортимент, типи контактних

механізмів, вимоги до якості. Запобіжники: асортимент, будова приладів одноразової і багаторазової дії, вимоги до якості. Додаткове електричне обладнання: монтажні щити, короби монтажні, ізолятори. Асортимент, будова, призначення, вимоги до якості.

Прилади для освітлення. Основні тенденції розвитку виробництва електричних ламп в Україні та світі. Характеристика джерел світла їх світлотехнічні параметри, особливості конструкції, класифікація та асортимент. Штучні джерела світла загального призначення: асортимент, класифікація, будова і матеріали виготовлення ламп розжарювання, вимоги до їх якості. Люмінесцентні лампи: будова, принцип роботи, класифікація, асортимент, вимоги до якості. Галогенові лампи: будова, принцип роботи, класифікація, асортимент, вимоги до якості. Світлодіодні лампи: будова, принцип роботи, класифікація, асортимент, вимоги до якості. Вимоги щодо енергозбереження приладів для освітлення. Характеристика матеріалів, що застосовуються для виготовлення приладів для освітлення. Електроосвітлювальна арматура: призначення, матеріали, виготовлення, властивості, вимоги до якості. Вимоги Технічного регламенту до енергетичного маркування електричних ламп та світильників.

Електронагрівальні прилади. Види нагрівання, що використовується в електроприладах. Стан ринку електронагрівальних приладів. Класифікація електронагрівальних приладів. Електроприлади для приготування та підігріву їжі. Стаціонарні і переносні електроплити, варильні поверхні, жарові шафи, духові шафи, мікрохвильові печі: асортимент, класифікація, будова, принцип нагрівання їжі, матеріали виготовлення, вимоги до безпеки та якості. Фактори впливу на енергоспоживання, способи підвищення економічності.

Інші прилади для термічної обробки харчових продуктів: хлібопічки, тостери, ростери, фритюрниці, мультиварки, пароварки: асортимент, будова, принцип роботи, властивості, вимоги до якості та безпечності експлуатації.

Прилади для приготування напоїв і підігрівання води: кавоварки, чайники, бойлери. Асортимент, класифікація, будова, принцип роботи, властивості, вимоги до якості та безпечності експлуатації.

Прилади для прасування одягу та білизни: електропраски і прасувальні машини. Класифікація, асортимент, будова, принцип роботи, вимоги до якості та безпечності експлуатації.

Нагрівний електроінструмент. Призначення, асортимент, класифікація, принцип роботи, вимоги до якості та безпечності експлуатації.

Прилади для обігріву приміщень та тіла людини. Будова, характеристика асортименту, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Тенденції формування асортименту.

Електричні машини і прилади: класифікація, напрямки формування асортименту та вимоги до якості.

Машини для зберігання та обробки харчових продуктів: класифікація, асортимент та вимоги до якості. Холодильна техніка: класифікація та асортимент. Споживні властивості холодильних приладів. Принцип роботи холодильних агрегатів. Компресійні холодильники: асортимент, класифікація,

будова холодильного агрегату, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Енергозберігаючі технології зберігання продуктів, фактори впливу на енергоспоживання приладів. Адсорбційно-дифузійні холодильники: будова холодильного агрегату, функціональні показники, характеристика асортименту, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Термоелектричні холодильники: будова, принцип роботи, асортимент, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Вимоги Технічного регламенту до енергетичного маркування побутових електричних холодильників.

Машина для обробки білизни: класифікація та асортимент. Пральні машини. Суть процесів, які відбуваються під час прання виробів з текстильних матеріалів. Класифікація пральних машин, будова, конструктивне виконання, технічні показники, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Фактори формування якості прання білизни. Система маркування пральних машин за енергоспоживанням, ступенем виконання основних операцій. Додаткові системи прання. Відмінності та особливості систем. Прилади для віджимання та сушіння білизни. Асортимент, класифікація, будова, показники та вимоги до якості й безпечності експлуатації. Вимоги Технічного регламенту до енергетичного маркування побутових пральних машин.

Машина та прилади для прибирання приміщень. Пилососи: асортимент, класифікація, будова пилососів. Вимоги до якості та безпечності експлуатації.

Машина та прилади для ремонту та шиття одягу. Швейні машини. Загальна характеристика швейних машин, їхня класифікація. Загальні відомості про будову та призначення основних механізмів. Характеристика асортименту, вимоги до якості та безпечності експлуатації.

Машина та прилади для механізації господарських робіт. Кухонні електромеханічні прилади. Загальна характеристика, призначення, асортимент і класифікація. Споживні властивості приладів з індивідуальним та універсальним приводом. Вимоги до якості та безпечності експлуатації. Посудомийні машини, асортимент і класифікація. Будова машин і принцип дії, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Машина і прилади для роботи на присадибній ділянці: призначення, асортимент, класифікація, будова, принцип роботи, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Газонокосарки: класифікація, асортимент та вимоги до якості. Машина і прилади для будівельних робіт. Електроінструмент: класифікація, асортимент та вимоги до якості. Компресори, бетонозмішувачі, ущільнювачі бетону і ґрунту, зварювальні апарати тощо: асортимент, класифікація, будова, принцип роботи, вимоги до якості та безпечності експлуатації.

Машина та прилади для створення та підтримання мікроклімату в приміщенні. Класифікація, асортимент, будова, принцип роботи, вимоги до якості та безпечності експлуатації. Системи кондиціонування повітря. Асортимент, класифікація, будова, принцип роботи, вимоги до якості та безпечності експлуатації машин та приладів для створення та підтримання мікроклімату в приміщенні.

Прилади для одержання, встановлення або вимірювання струму і напруги. Хімічні джерела енергії. Акумулятори і батареї: види, принцип

роботи, асортимент, класифікація, показники і вимоги до якості та безпечності експлуатації. Регулятори, трансформатори, конденсатори, стабілізатори (випрямлячі) струму, автотрансформатори. Класифікація, техніко-експлуатаційні показники, характеристика асортименту, вимоги до якості. Контрольно-вимірювальні прилади і зарядні пристрої. Лічильники електричного струму, амперметри, вольтметри, мультиметри. Класифікація (класи точності, умови експлуатації, роду струму, принципи дії). Амперметри, вольтметри, лічильники електричної енергії, Характеристика асортименту, їхня конструкція. Маркування електровимірювальних приладів. Вимоги до якості. Нове в асортименті цих приладів.

Електроприлади особистої гігієни: класифікація та вимоги до якості. Асортимент та властивості електричних приладів для догляду за волоссям, електричних бритв і машинок для стрижки волосся, електричних приладів для підтримки здоров'я і краси.

Пакування, маркування, транспортування і зберігання електротоварів. Дефекти виробів через недотримання умов пакування, транспортування і зберігання.

Текстильні товари

Стан та проблеми розвитку ринку текстильних товарів в Україні та світі. Напрями науково-технічного прогресу у виробництві текс-тильних матеріалів, формування сучасного асортименту.

Волокна як фактор формування властивостей текстильних виробів. Класифікація текстильних волокон. Сучасне уявлення про волокна як високомолекулярні сполуки. Вплив хімічного складу та будови волокон на їх властивості. Класифікація властивостей волокон.

Природні волокна. Загальні поняття про природні волокна. Рослинні волокна. Бавовна, її хімічний склад, будова. Властивості бавовняних волокон. Луб'яні волокна. Льон, первинна переробка, хімічний склад, будова. Властивості лляних волокон. Особливості будови та властивості волокон конопель, кенафу, джуту. Волокна тваринного походження. Вовна. Класифікація вовни за джерелами отримання. Типи і види волокон вовни. Хімічний склад, будова волокон вовни, їхній вплив на властивості готових виробів. Натуральний шовк. Хімічний склад, будова, властивості та використання натурального шовку.

Хімічні волокна, загальні поняття. Стан та перспективи розвитку виробництва хімічних волокон в Україні та світі.

Штучні волокна. Формування властивостей волокон у процесі одержання. Властивості віскозних, ацетатних мідноаміачних волокон та галузі їх використання. Властивості та використання бамбукових, евкалиптових волокон.

Мінеральні волокна: базальтові, азбестові. Особливості виробництва, властивості, асортимент.

Синтетичні волокна: загальні поняття та способи отримання. Гетероланцюгові та карболанцюгові волокна. Особливості отримання та властивості поліамідних, поліефірних, поліакрилонітрильних,

полівінілхлоридних, полівінілспиртових, поліетиленових, поліпропіленових волокон. Галузі використання синтетичних волокон.

Вимоги до якості та безпечності текстильних волокон в Україні та країнах Європейського Союзу. Вимоги до екологічної безпечності в міжнародній системі «Еко-Текс». Вимоги Технічного регламенту щодо назв текстильних волокон і маркування текстильних виробів.

Нанотехнології у текстильній промисловості.

Нитки як фактор формування властивостей текстильних виробів. Загальні вимоги до текстильних ниток. Формування структури текстильних ниток в процесі прядіння і скручування. Класифікація та асортимент текстильних ниток. Будова і властивості текстильних ниток. Дефекти текстильних ниток.

Вимоги до якості. Оцінка якості. Маркування.

Формування властивостей тканин у процесі ткацтва. Характеристика підготовчих операцій до ткацтва. Підготовка до ткацтва ниток основи та утку. Загальні операції процесу формування тканин. Класифікація ткацьких переплетень, їхній вплив на властивості тканин. Технологічні інновації у виробництві текстильних полотен.

Формування властивостей тканин у процесі оброблення та оздоблювання. Значення операцій оброблення та оздоблювання тканин у поліпшенні властивостей та збільшенні терміну служби. Підготовчі операції оздоблювання, їхні особливості для бавовняних, лляних, вовняних, шовкових тканин. Значення операцій опалювання, розшліхтовування, відбілювання, мерсеризації, карбонізації. Фарбування і друкування тканин, загальні вимоги до барвників, характеристика стійкості пофарбування, пакування, транспортування та зберігання тканин.

Склад, будова та властивості тканин. Класифікація асортименту тканин за волокнистим складом. Класифікація та характеристика асортименту окремих груп.

Основні параметри будови тканин: товщина, будова ниток, переплетення, щільність, фаза будови, опорна поверхня, вплив будови на властивості тканини. Властивості тканин, які визначають надійність (міцність при статичному і динамічному розтягуванні), усадка, зминальність, стійкість до стирання. Фізичні властивості: гігроскопічність, водоопірність, проникність, електризування, забрудненість. Естетичні властивості тканин: основи композиції текстильного малюнка, колір, фактура. Технологічні властивості: жорсткість драпірування, осипання, прорубка. Методи визначення властивостей текстильних матеріалів.

Асортимент текстильних товарів. Стандартна і навчальна класифікація тканин. Характеристика сучасного асортименту тканин за цільовим призначенням.

Вимоги до якості тканин. Оцінка якості тканин. Визначення сортності тканин різного волокнистого складу. Маркування.

Основні етапи розвитку одягу. Сучасний стан розвитку швейної промисловості України.

Асортимент швейних товарів. Споживацькі очікування у формування

сучасного асортименту. Сучасні проблеми у забезпеченні якості та безпечності швейних виробів.

Вимоги, які висуваються до одягу, його призначення і властивості. Характеристика утилітарних та естетичних вимог до одягу та вимог, які характеризують терміни служби виробів.

Матеріали для виготовлення одягу як фактор формування властивостей. Класифікація матеріалів для одягу. Основні матеріали: тканини та нові види текстильних матеріалів: неткані матеріали, штучне хутро, плівкові матеріали, матеріали з плівковим покриттям, штучні шкіри. Підкладкові та прикладні матеріали, теплоізоляційні, з'єднувальні та фурнітура.

Формування властивостей одягу в процесі виготовлення. Принципи класифікації фігур населення з метою проектування одягу. Розмірна типологія населення України для масового виробництва одягу.

Формування споживних властивостей одягу в процесі його виготовлення. Основи швейної технології: розробка ескізу, макетування, моделювання, конструювання, конфекціонування. Розкрійне виробництво, основні операції, дефекти крою. Способи з'єднання деталей. Волого-теплова обробка одягу, основні параметри, їхній вибір залежно від властивостей тканин. Кінцева обробка одягу. Дефекти одягу.

Стандартна та навчальна класифікація одягу. Характеристика асортименту основних класів одягу: побутовий, спортивний, спеціальний, формений.

Якість одягу. Номенклатура показників якості одягу. Порядок оцінки якості одягу. Правила приймання одягу, методи контролю якості одягу.

Столова білизна. Характеристика асортименту поштучних виробів – скатерки, серветки, рушники. Постільна білизна та постільні вироби.

Вимоги безпечності готових швейних товарів в Україні та країнах Європейського Союзу. Вимоги Технічного регламенту щодо назв текстильних волокон і маркування текстильних виробів.

Зберігання якості швейних виробів. Маркування, пакування, транспортування та зберігання швейних виробів. Символи догляду за готовими виробами.

Загальні поняття про трикотаж. Класифікація трикотажних переплетень. Основні види кулірних та основов'язаних полотен. Оздоблення трикотажних полотен.

Сучасний стан розвитку трикотажної промисловості України. Асортимент трикотажних товарів. Класифікація трикотажних товарів. Характеристика асортименту верхніх, білизняних, панчішно-шкарпеткових, рукавичних товарів та шарфів.

Якість та безпечність трикотажних товарів. Вимоги до якості трикотажних товарів в Україні та країнах Європейського Союзу. Правила приймання, маркування, пакування, транспортування та зберігання трикотажних виробів. Стійкість пофарбування трикотажних полотен до дії основних факторів. Способи нанесення друкованих візерунків на текстильний матеріал (машинний і ручний друк, прямиий, витравний, резервний друк).

Особливості кінцевої обробки трикотаж-них полотен різного волокнистого складу. Спеціальні види обробок: малозминальна, малоусадовочна, водонепроникна, біоцидна та їхній вплив на властивості готових виробів.

Неткані матеріали. Загальні поняття про неткано-текстильні матеріали, їх класифікація. Способи отримання неткано-текстильних матеріалів.

Характеристика сучасного асортименту, використання. Полотна побутового призначення – для одягу (пальтового, костюмного, білизняного, спортивного, пляжного призначення, утеплюючі, підкладкові), для взуття (для верху, для підкладки та прокладки), для домашнього використання (меблево-декоративні, рушникові, ковдрові, килимів, покривал). Полотна спеціального призначення – для виробництва полотен лікувально-профілактичного характеру та виробів санітарно-гігієнічного призначення. Полотна для технічного призначення – фільтрів, брезентів, транспортних стрічок, оббивочних, обтирочних, ізоляційних, тарних матеріалів, для виробництва основ штучної шкіри).

Штучне хутро, класифікація, характеристика асортименту.

Нові види текстильних матеріалів, їх асортимент. Зберігання якості швейних виробів.

Маркування, пакування, транспортування та зберігання трикотажних товарів. Символи догляду за готовими виробами.

Взуттєві товари

Стан ринку взуттєвих товарів в Україні і світі. Визначення поняття та функцій взуття. Властивості шкіряного взуття. Оцінка функціональних, естетичних, ергономічних властивостей та показників надійності взуття. Асортимент і споживні властивості взуттєвих матеріалів. Вимоги до взуттєвих матеріалів. Загальна характеристика взуттєвих матеріалів та їх класифікація. Нормативно-правове забезпечення якості та безпечності взуття. Вимоги Технічного регламенту до маркування матеріалів, що використовують для виготовлення основних складових взуття, яке надходить для продажу.

Визначення поняття шкіра та шкіряна сировина. Класифікація шкіряної сировини. Характеристика основних видів шкіряної сировини. Особливості гістологічної будови шкур різних видів тварин (великої рогатої худоби, свинячих, кінських, козячих, овечих) та її вплив на споживні властивості готових шкір. Топографічні ділянки шкур різних тварин. Хімічний склад шкіри. Формування структури натуральних шкір. Основні складові якості шкіряної сировини. Дефекти шкіряної сировини.

Загальна характеристика шкіряного виробництва. Принципові схеми виробництва шкір різного цільового призначення. Технологічні процеси і операції шкіряного виробництва та їх роль у формуванні споживних властивостей готових шкір. Мета та суть підготовчих, дубильних та оздоблювальних обробок шкіряного виробництва. Основні фактори, які впливають на виконання обробок та якість шкіряного напівфабрикату. Екологізація шкіряного виробництва.

Особливості виробництва шкір різного цільового призначення, в тому

числі, хромових шкір для верху взуття, юхтових шкір, шкір для низу взуття. Екологічно безпечні способи виробництва та властивості готових шкір для деталей взуття.

Споживні властивості готових шкір. Номенклатура показників якості шкір. Показники хімічного складу, фізичних, гігієнічних та фізико-механічних властивостей готових шкір. Хімічний склад натуральних шкір: показники, методи визначення.

Класифікація та асортимент натуральних шкір. Класифікаційні ознаки шкір для взуття. Характеристика та властивості шкір для верху взуття. Класифікація хромових та юхтових шкір для верху взуття. Асортимент та властивості шкір для низу взуття.

Сортування готових шкір. Особливості сортування. Види дефектів, причини виникнення, їх вплив на зміну корисної площі натуральних шкір та сорт. Роль дефектів готових шкір у формуванні якості взуття. Маркування, пакування, зберігання шкір.

Сучасні напрями розвитку виробництва, їхня чистка у взуттєвих матеріалах для верху та низу взуття. Оцінка гігієнічних та фізико-механічних властивостей штучних та синтетичних шкір. Переваги та недоліки штучних та синтетичних матеріалів порівняно з натуральною шкірою. Матеріали, які використовуються для виробництва штучних та синтетичних шкір. Натуральні та синтетичні каучуки, латекси, їхні властивості, застосування. Характеристика каучуків, їх вплив на формування властивостей гум. Гума, основні інгредієнти, їх вплив на формування споживних властивостей. Вулканізація, її сутність.

Класифікація сучасних штучних та синтетичних взуттєвих матеріалів. Асортимент штучних та синтетичних матеріалів для низу взуття. Гума для низу взуття: види і марки, особливості структури, призначення. Поліуретан, полівінілхлорид, термоеластоласти, їхні властивості, призначення.

Асортимент, властивості та призначення штучних та синтетичних матеріалів для верху взуття: з каучуковим, полівінілхлоридним, нітроцелюлозним, поліамідним, поліуретановим покриттями на текс-тильній, трикотажній, нетканій основі. Властивості синтетичної шкіри. Асортимент штучних та синтетичних матеріалів для деталей підкладки та проміжних деталей взуття. Картони, класифікація за призначенням та технологічні процеси виготовлення. Використання картонів для внутрішніх деталей взуття. Сортування, маркування, пакування, зберігання штучних та синтетичних взуттєвих матеріалів.

Класифікаційні ознаки текстильних взуттєвих матеріалів. Асортимент та призначення взуттєвих тканин, їхні властивості, особливості застосування. Характеристика нетканих взуттєвих матеріалів. Класифікація трикотажних та тканов'язаних взуттєвих полотен. Вимоги до безпечності текстильних матеріалів для взуття.

Призначення взуття, його функції та класифікація вимог. Будова стопи людини та її вплив на формування вимог взуття. Антропометрія стопи, її вплив на проектування раціонального взуття. Анатомічні крапки та розрізи обміру стопи для проектування копилів та взуття. Взуттєві копили, види, розміри,

повноти, фасони. Конструктивні особливості взуттєвих колодок. Класифікація взуттєвих колодок.

Вплив технологічних процесів виробництва взуття на формування його споживних властивостей. Стадії виготовлення взуття: передпроектні роботи, проектування та виробництво взуття. Сутність передпроектних робіт. Моделювання та проектування взуття. Сучасні напрями моделювання взуття. Формування споживних властивостей шкіряного взуття у процесі конструювання та виробництва. Етапи виробництва взуття. Розкрій та розруб деталей взуттєвих матеріалів. Характеристика підготовчих процесів та обробка деталей верху і низу. Складання заготовки, види стрічок, вимоги до їхньої якості. Декоративне оздоблення деталей, їхній вплив на категорію складності взуття та урізноманітнення асортименту. Формування заготовки (обтяжно-затяжне, беззатяжне), його вплив на збереження форми взуття у процесі носіння. Прикріплення заготовки низу взуття. Прикріплення каблуків, опоряджування взуття.

Характеристика деталей верху та низу взуття (зовнішні, внутрішні, проміжні). Основні функції деталей взуття. Властивості матеріалів та їх вибір для виготовлення різних деталей взуття.

Класифікація методів кріплення: хімічні, механічні та комбіновані. Характеристика та особливості основних методів кріплення взуття. Властивості взуття при застосуванні різних засобів кріплення.

Асортимент шкіряного взуття. Класифікація асортименту взуття за різними ознаками. Характеристика асортименту побутового взуття: повсякденного, модельного, для людей похилого віку, для молоді, для дітей, для різних сезонів. Класифікація, асортимент та властивості спеціального взуття. Призначення та функції виробничого спортивного, ортопедичного та профілактичного взуття. Асортимент спортивного взуття та вимоги до нього. Основні конструктивні ознаки та класифікація взуття за видами. Основні види взуття. Класифікація взуття за статево-віковою ознакою. Класифікація взуття за матеріалами верху і низу. Розмірно-повнотний асортимент взуття та системи нумерації взуття та колодок.

Маркування, пакування і зберігання взуття. Показники: міцність стрічки, кріплення підошви та підборів. Деформація підноски та закаблук, формостійкість. Маса, гнучкість, жорсткість взуття. Сортування взуття. Дефекти взуття. Прийоми органолептичного контролю якості взуття. Вимірювання лінійних розмірів взуття.

Сучасний стан та перспективи виробництва гумового взуття. Вимоги до гумового та полімерного взуття. Формування споживних властивостей гумового взуття: сировина (гумові суміші, полівінілхлорид, поліуретан, поліетилен, текстильні матеріали). Деталі гумового взуття.

Методи виготовлення гумового взуття та їхній вплив на споживні властивості взуття.

Класифікація та характеристика асортименту гумового взуття за призначенням, особливостями використання. Види гумового взуття. Оцінка якості гумового взуття. Показники якості гумового взуття.

Перевірка якості. Сорткування. Дефекти гумового взуття. Маркування, пакування, транспортування, зберігання.

Сучасний стан та перспективи виробництва валяного взуття. Фактори формування споживних властивостей валяного взуття: сировина (вовна, козиний пух, хімічні волокна). Технологія виробництва валяного взуття (підготовка сировини, складання суміші, змішування, чесання, формування волокнистого напівфабрикату, виготовлення та утілення основи, валяння, фарбування, сушіння, сухе опорядження, сорткування і підбір пар, обрізання халяв). Класифікація асортименту за різними ознаками. Види валяного взуття.

Оцінка якості: лінійні розміри, густина, маса, фізико-механічні, усадка. Дефекти валяного взуття. Маркування, пакування, зберігання, валяного взуття.

Хутряні товари

Сировинна база і напрями розвитку хутрової промисловості України. Основні джерела надходження хутровини та хутрової сировини: мисливський промисел, звірівництво, розведення домашніх та сільськогосподарських тварин. Акліматизація та реакліматизація для збільшення кількості промислових хутрових звірів.

Хутровина та хутрова сировини. Поняття та визначення термінів хутровина та хутрова сировина. Класифікація хутровини та хутрової сировини. Гістологічна будова хутрової шкірки, відмінні особливості будови шкірок різних видів хутрових тварин та хутровини. Функції волосяного покриву. Будова волосу по довжині та поперечному перерізу. Види, форми, типи та категорії волосу. Способи розташування волосу. Будова шкірної тканини. Основні шари гістологічної будови. Хімічний склад та основні білки волосяного покриву та шкірної тканини. Вплив окремих елементів будови волосяного та шкірного покриву на якість сировини, хутрового напівфабрикату, хутряних виробів. Топографічні ділянки шкірок різних хутрових тварин. Біологічна мінливість волосяного та шкіряного покриву тварин залежно від умов проживання. Вплив статевої, сезонної, вікової, географічної та індивідуальної мінливості на якість сировини, напівфабрикатів та готових виробів. Первинна обробка та зберігання хутровини та хутрової сировини, їх вплив на стан та якість волосяного покриву та шкірної тканини хутра.

Властивості волосяного покриву хутрової шкірки: густина, висота, довжина, пишність, остистість волосяного покриву. Властивості шкірної тканини: міцність, видовження, міцність зв'язку волосся зі шкірним покривом. Показники якості, методи дослідження і сорткування.

Формування споживних властивостей хутрових напівфабрикатів у процесі вироблення. Принципові технологічні схеми хутрового виробництва: підготовчі процеси та операції, вичинювання та оздоблення хутра. Мета, суть та призначення підготовчих операцій: відмочування, міздріння, розбивка тощо. Способи виконання та контроль якості напівфабрикату. Основні дефекти. Вичинювання хутрового напівфабрикату, суть, призначення, вплив на формування споживних властивостей шкірної тканини та волосу, способи виконання та контролю. Дублення, його суть, призначення, особливості у

виробництві хутра. Види дублення та дубильні матеріали. Можливі дефекти, способи контролю продублення шкірної тканини. Процеси рідинного оздоблення хутра та їх призначення: нейтралізація, протравлювання, відбілювання, фарбування, жирування.

Способи оздоблення хутра та їх вплив на зовнішній вигляд, хімічну природу та властивості волосяного покриву та шкірної тканини; можливі дефекти, контроль якості фарбування. Методи контролю якості хутрового напівфабрикату. Шляхи вдосконалення технології вичинки хутра.

Класифікація хутрового напівфабрикату. Товарознавча характеристика окремих видів. Властивості, показники якості, принципи сортування хутра. Хутровий свійський напівфабрикат. Зимові та весняні види, товарознавча характеристика окремих видів. Властивості, показники якості, особливості сортування. Хутровий морський напівфабрикат; товарознавча характеристика окремих видів. Властивості, показники якості, особливості сортування.

Принципи технічного регулювання якості хутра. Хутровий напівфабрикат з овечої шкіри. Товарознавча характеристика окремих грубововняних порід овець; властивості, показники якості, особливості сортування. Каракулево-смушковий напівфабрикат. Товарознавча характеристика окремих видів каракулю, смушки, властивості, показники якості, особливості сортування. Натуральне хутро зі штучною підкладкою, побудова, товарознавча характеристика; властивості, показники якості, принципи сортування.

Властивості хутрового напівфабрикату. Властивості волосяного покриву, шкірної тканини та шкірки в цілому. Показники окремих властивостей, методи визначення.

Асортимент виробів із хутрового напівфабрикату. Формування споживних властивостей виробів із хутра. Моделювання та конструювання виробів із хутра. Виробництво виробів із хутра, суть кушнірського та кравецького (пошивного) виробництва, їх вплив на формування якості готового виробу. Можливі дефекти та способи їх усунення. Класифікація виробів із хутра. Верхній одяг із хутра. Класифікація за статево-віковою ознакою за видами виробів, видами напівфабрикату, моделлю, фасоном, розміром. Головні убори з хутра, класифікація за статево-віковою ознакою, видом, напівфабрикатом, моделями, фасонами, розмірами; цільнохутряні та комбіновані. Їх асортимент, товарознавча характеристика. Хутряні убори та частина одягу з хутра. Класифікація, асортимент, товарознавча характеристика. Овчинно-шубні вироби, класифікація, асортимент, товарознавча характеристика. Оцінка якості хутряних виробів. Маркування, пакування, транспортування та особливості зберігання виробів із хутра. Правила користування та догляду за хутряними виробами.

Товари культурно-побутового призначення

Папір, картон та вироби з них. Загальні поняття про папір і картон. Стан виробництва та особливості експортно-імпоротної діяльності целюлозно-паперової промисловості України. Перспективи розвитку ринку паперу, картону та виробів з них. Характеристика факторів, що формують споживні

властивості паперу, картону та виробів з них. Волокнисті напівфабрикати, наповнювачі, проклеювальні речовини та інші речовини, що застосовуються у виробництві паперу та картону. Формування споживних властивостей в процесі виробництва.

Споживні властивості та показники якості паперу і картону. Класифікація паперу і картону. Характеристика сучасного асортименту паперу для писання, креслення, малювання, оздоблення, пакування, друкування та інших видів паперу.

Класифікація виробів з паперу і картону. Характеристика асортименту білових, канцелярських виробів з паперу і картону та виробів санітарно-побутового призначення. Вимоги до якості паперу, картону та виробів з них.

Шкільно-письмові та канцелярські товари. Класифікація, споживні властивості шкільно-письмових та канцелярських товарів. Характеристика сучасного асортименту шкільних товарів, приладдя для письма, креслення та малювання.

Класифікація та сучасного характеристика асортименту канцелярських товарів: приладдя для зберігання, архівування паперів, дрібно-офісна техніка та офісні дрібниці, штемпельне приладдя, настільні аксесуари тощо.

Вимоги до якості шкільно-письмових та канцелярських товарів.

Музичні товари. Загальна поняття про музичні товари. Значення музичних товарів у житті людей і суспільства. Характеристика стану, проблем та перспектив розвитку ринку музичних товарів в Україні.

Властивості звука та їх використання в музичних інструментах. Загальна класифікація музичних товарів – музичних інструментів, приладдя та запасних частин до музичних інструментів.

Споживні властивості музичних інструментів. Характеристика факторів, які формують якість і властивості музичних інструментів. Вплив сировинних матеріалів та технологічних процесів виготовлення на властивості музичних інструментів.

Особливості звукоутворення струнних музичних інструментів. Щипкові інструменти – особливості конструкції, споживні властивості, видовий асортимент. Смичкові музичні інструменти – особливості конструкції, споживні властивості, видовий асортимент. Ударно-клавішні струнні інструменти – особливості конструкції, споживні властивості, видовий асортимент.

Особливості звукоутворення, особливості конструкції, споживні властивості та видовий асортимент язичкових музичних інструментів.

Особливості звукоутворення духових музичних інструментів. Особливості конструкції, споживні властивості, видовий асортимент лабіальних, язичкових (лінгвальних), амбушурних інструментів.

Особливості звукоутворення ударних музичних інструментів. Особливості конструкції, споживні властивості, видовий асортимент перетинкових, пластинкових, самозвучних інструментів.

Особливості звукоутворення електромузичних інструментів. Особливості конструкції, споживні властивості, видовий асортимент електронних та

адаптеризованих інструментів.

Особливості конструкції та видовий асортимент приладдя та запасних частин до музичних інструментів.

Вимоги до якості музичних товарів. Транспортування і зберігання музичних товарів. Контроль та оцінка якості музичних товарів в торгівлі.

Товари для спорту та активного відпочинку. Значення фізичної культури і спорту у зміцненні і реабілітації здоров'я людей, у вихованні підростаючого покоління. Загальна характеристика товарів для спорту та активного відпочинку.

Спортивний інвентар. Класифікація, характеристика видового асортименту та споживних властивостей тренажерів, інвентаря для гімнастики, легкої і важкої атлетики, водного спорту, зимових видів спорту, спортивних поєдинків та спортивних ігор, ковзанярського спорту та розваг на колесах, екстремальних видів спорту, ігрових майданчиків та іншого інвентаря.

Товари для рибальства. Загальна характеристика асортименту, класифікація, споживні властивості гачкових рибальських снастей, сіткового знаряддя лову та допоміжного приладдя.

Товари для туризму. Загальна характеристика асортименту, класифікація, споживні властивості.

Вимоги до якості, контроль та оцінка якості товарів для спорту та активного відпочинку в торгівлі.

Іграшки. Сучасні іграшки та їхній вплив на розвиток особистості. Стан, проблеми та перспективи розвитку ринку іграшок в Україні та світі. Характеристика факторів, що формують властивості та якість іграшок. Вплив сировинних матеріалів та технологічних процесів виготовлення на властивості іграшок.

Класифікація іграшок за різними ознаками. Споживні властивості і показники якості іграшок. Характеристика сучасного асортименту іграшок. Міжнародні вимоги щодо якості і безпечності іграшок. Вимоги Технічного регламенту щодо безпечності іграшок. Види и порядок проведення випробувань іграшок. Номенклатура загальних і спеціалізованих показників якості. Особливості маркування, пакування, транспортування і зберігання іграшок. Контроль та оцінка якості іграшок в торгівлі.

Електронні товари. Загальні поняття про електронні товари. Значення цих товарів у житті людини і сучасного суспільства. Характеристика ринку та напрями удосконалення електронних товарів.

Елементи електронних товарів. Класифікація елементів електронних товарів. Загальні поняття, видовий асортимент радіодеталей, напівпровідникових, електровакуумних, мікроелектронних приладів.

Радіо- та телеприймальна апаратура. Загальні поняття про побутову та спеціальну радіоелектронну апаратуру. Класифікація та споживні властивості радіоелектронної апаратури.

Основні принципи радіоприйому та радіопередачі. Радіоприймальна апаратура – класифікація, показники властивостей, асортимент.

Основні принципи передачі і прийому сигналів телевізійного зображення.

Класифікація, загальні поняття про принцип дії, показники властивостей, асортимент кінескопних, плазмових, рідкокристалічних, проєкційних та лазерних телевізорів. Основні напрями удосконалення телевізійної техніки.

Апаратура для запису і відтворення звуку та зображення. Класифікація апаратури для запису та відтворення звуку. Споживні властивості та асортимент програвачів компакт- та міні-дисків, диктофонів. Класифікація апаратури для відеозапису і відтворення звуку та зображення. Формати відеозапису. Особливості формування аналогових і цифрових форматів запису зображення. Показники властивостей, асортимент апаратури для відеозапису і відтворення звуку та зображення (відеокамери, відеопрогравачі тощо).

Комбінована апаратура – класифікація, показники властивостей, асортимент (магнітол, музичних центрів тощо). Домашні кінотеатри – класифікація, особливості будови, показники властивостей, асортимент.

Фототовари. Значення фотографії в житті людини і суспільства. Стан ринку та напрями удосконалення фотоапаратів. Загальні принципи отримання фотографічного зображення. Особливості будови, призначення основних вузлів цифрових фотоапаратів. Стандарти запису інформації на носії цифрових фотоапаратів. Класифікація, показники властивостей та сучасний асортимент компактних та дзеркальних цифрових фотоапаратів. Фотоприладдя – призначення, класифікація, асортимент. Класифікація, конструктивні особливості та сучасний асортимент фотооб'єктивів.

Апаратура для збирання, збереження, накопичення та оброблення інформації.

Комп'ютерна техніка. Класифікація, призначення, показники властивостей, асортимент персональних та портативних комп'ютерів, ігрових приставок тощо.

Прилади для друкування, копіювання, сканування та передавання інформації на відстань, багатофункціональні пристрої – загальні поняття про будову, класифікація, показники властивостей, асортимент.

Загальні поняття, споживні властивості та асортимент носіїв запису, приладів для збирання та збереження інформації (компакт- та міні-диски, флеш-пам'ять, карти пам'яті, електронні записні книжки, фоторамки, відеореєстратори, навігатори, тощо).

Приладдя до електронних товарів – загальні поняття, класифікація, видовий асортимент (мікрофони, акустичні системи, навушники, антени, підсилювачі звуку, еквалайзери, пристрої дистанційного управління тощо).

Вимоги до якості, транспортування, маркування і умови зберігання електронних товарів. Контроль їх якості у торгівлі.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ»

Теоретичні і методологічні основи організації торгівлі

Сутність поняття «торгівля», її виникнення та генезис. Функції торгівлі в економічному середовищі. Економічні та соціальні завдання торгівлі. Місце торгівлі в економічній системі.

Організаційна структура сфери торгівлі та характеристика її основних складових елементів. Типологія організацій торгівлі. Організаційні форми торгівлі. Торговельні одиниці та підприємство як первинні елементи організаційної структури торгівлі. Організаційно-правові форми підприємств торгівлі в умовах ринкової економіки. Функціональна структура торгівлі. Роздрібна та оптова торгівля як основні її складові. Соціальні форми торгівлі і перспективи їх розвитку в умовах ринкових відносин. Інноваційний розвиток торгівлі як важлива передумова ефективного функціонування сфери товарного обігу.

Організація роздрібної торгівлі

Сутність, зміст і особливості роздрібної торгівлі. Завдання і функції роздрібної торгівлі в умовах ринкових відносин.

Роздрібні торговельні підприємства та організації, їх види й функції.

Умови і порядок створення роздрібного торговельного підприємства. Його організаційна структура. Функції основних підрозділів роздрібного торговельного підприємства.

Корпоративні, добровільні мережі магазинів, торгові конгломерати та інші види об'єднань в роздрібній торгівлі.

Класифікація та види торговельних об'єктів, їх характеристика і роль у торговельному обслуговуванні покупців. Основні види об'єктів роздрібної торговельної мережі – магазини, павільйони, кіоски, торговельні намети (палатки), автомагазини – та їх характеристика.

Визначальні чинники розвитку роздрібної торговельної мережі в умовах ринкової економіки. Механізм формування структури роздрібної торговельної мережі та її територіального розміщення в населених пунктах України та у країнах із розвинутою ринковою економікою.

Будова, улаштування і проектування роздрібних торговельних об'єктів.

Зміст торгово-технологічного процесу в магазині. Торгові (комерційні) та технологічні операції в магазині. Основні та допоміжні операції торгово-технологічного процесу в магазині. Завдання раціональної організації торгово-технологічного процесу в магазині. Чинники, які впливають на організацію торгово-технологічного процесу в магазині.

Поняття про торговий асортимент і завдання щодо його формування. Формування асортименту товарів у різних типах магазинів, його оцінювання та регулювання.

Організація продажу товарів і обслуговування покупців. Методи стимулювання збуту товарів і послуг. Методи активізації продажу товарів у магазинах. Мерчандайзинг як ефективний спосіб стимулювання імпульсного попиту. Рекламна та інформаційна робота підприємств роздрібної торгівлі. Екстер'єр та інтер'єр магазину. Основні рекламні засоби. Засоби внутрішньомагазинної інформації.

Додаткові послуги магазинів у процесі торговельного обслуговування. Роль послуг, які надаються покупцям у магазинах, у забезпеченні конкурентоспроможності суб'єкта господарювання. Класифікація торговельних послуг та їх характеристика. Організація надання окремих видів торговельних

послуг. Зарубіжний досвід щодо надання послуг покупцям.

Позамагазинні форми роздрібного продажу товарів: їх роль у створенні конкуренції, класифікація і види.

Порядок здійснення торговельної діяльності. Основний зміст нормативних актів, які регулюють торговельну діяльність.

Основні правила роботи магазинів, дрібнороздрібної торговельної мережі, фірмових магазинів, магазинів-салонів. Основні правила роздрібної торгівлі окремими видами товарів. Правила продажу основних груп продовольчих і непродовольчих товарів. Правила обміну товарів у непродовольчих магазинах. Правила продажу непродовольчих товарів у розстрочку. Правила торговельного обслуговування населення.

Правила застосування реєстраторів розрахункових операцій. Порядок застосування реєстраторів і проведення розрахункових операцій в роздрібних торговельних об'єктах. Правила використання засобів вимірювання у торговельних об'єктах.

Організація оптової торгівлі

Сутність понять «оптова торгівля», «посередницька діяльність», «оптовий посередник», «оптовий торговий посередник». Визначальні чинники необхідності і подальшого розвитку оптових торгових та інших посередників, їхні функції.

Оптові торговельні підприємства, їх економічні, організаційні та юридичні ознаки. Види оптових підприємств, їх класифікація і роль у процесі товаропросування.

Торгові та технологічні функції оптових підприємств. Організаційна структура і роль організаційних підрозділів оптових підприємств у забезпеченні їх торгово-технологічного процесу. Зміст основних, допоміжних, обслуговуючих операцій оптових підприємств.

Оптові організації, їх види та функції. Сутність, мета і принципи організації закупівельної роботи. Форми оптових закупівель товарів. Договірні відносини при оптових закупівлях товарів. Форми оптового продажу товарів та чинники, що впливають на їх вибір.

Поняття складу. Елементи складського господарства. Роль складів у процесі товаропросування, їх класифікація і види. Основні види складських будівель і технологічні вимоги до їх улаштування. Обладнання складів як елемент складського господарства. Основи проектування загальнотоварних і спеціальних складів. Особливості роботи нових видів складів: консигнаційних, складів-магазинів самообслуговування, митних, загального користування, складів готельного типу, гарантійного зберігання та інших.

Сутність складського технологічного процесу, його завдання і складові частини. Принципова схема руху товарного потоку на складі, схема організації технологічного процесу на загальнотоварному складі. Чинники, які впливають на організацію складського технологічного процесу, принципи його раціональної організації. Складові елементи технологічного процесу на складах та принципи його раціональної організації.

Організація товаропостачання торговельної мережі

Сутність поняття «товаропостачання роздрібною торговельною мережею». Основні вимоги і завдання раціональної організації товаропостачання роздрібною торговельною мережею в умовах ринкових відносин.

Визначальні чинники організації системи товаропостачання роздрібною торговельною мережею та її ефективності.

Форми і методи товаропостачання. Організація перевезень торговельних вантажів і транспортно-експедиторського обслуговування.

Організація і технологія тарних операцій у торгівлі.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «МИТНА СПРАВА»

Зародження та розвиток митно-тарифних відносин в Україні. Митна система України. Структура та підпорядкування митних органів України. Органи державного регулювання митної служби України. Основні завдання, функції та права ДФСУ. Роль та місце митної справи в економічному розвитку України на сучасному етапі.

Особливості сучасного державного регулювання міжнародної торгівлі. Зовнішньоекономічна політика держави. Захист внутрішнього ринку від конкуренції іноземних товарів. Законодавча база України, що забезпечує регулювання зовнішньоекономічної діяльності та митно-тарифне регулювання. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Основні положення Митного кодексу України, інші нормативно-правові акти.

Поняття митного режиму, його види та значення. Класифікаційні ознаки митних режимів. Характеристика митних режимів.

Структура митного тарифу України. Види мита. Функції митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Загальні поняття щодо методики митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, визначення країни походження товарів. Критерії походження товарів та їх сертифікація.

Поняття митної вартості та еволюція її змісту. Методичні підходи до визначення митної вартості. Методи визначення митної вартості. Контрактна (фактурна) вартість. Контракт, контрактна ціна. Особливості визначення митної вартості за різних умов поставки згідно правил Інкотермс-2010.

Види і типи мита. Механізм розрахунку та стягнення мита. Роль митних платежів в системі економічних відносин держави. Сутність, завдання, класифікація митних платежів. Митні збори, акцизний збір, ПДВ. Митні пільги.

Порядок нарахування та сплати податку на додану вартість, акцизного та митних зборів при переміщенні товарів через митний кордон України.

Загальне поняття нетарифного регулювання. Рішення по ліцензійним і квотованим товарам. Види ліцензій, які застосовуються в Україні. Класифікація методів нетарифного регулювання та дозвільної системи України.

Сутність товарної номенклатури, класифікації та кодування товарів. Еволюція систем товарної номенклатури у світовій торгівлі. Характеристика Гармонізованої системи опису і кодування товарів. Структура коду товарної

номенклатури Митного тарифу України (УКТ ЗЕД). Правила класифікації товарів в УКТ ЗЕД.

Поняття «переміщення через митний кордон» та ознаки, що його характеризують. Переміщення через митний контроль України транспортних засобів, товарів, готівки і банківських металів, фізичних осіб, об'єктів інтелектуальної власності, культурних цінностей, текстових та аудіовізуальних товарів, вторинної сировини та відходів, міжнародних поштових та експрес-відправленнях. Порядок здійснення огляду та переогляду ручної поклажі та багажу. Підстави та порядок проведення особистого огляду громадян.

Порядок оформлення МД. Функції МД. Порядок заповнення граф МД-1 та МД-2 декларантом. Порядок заповнення граф МД митним органом.

Обов'язки та відповідальність митного брокера, декларанта при декларування товарів.

Сутність і мета митного контролю. Форми митного контролю. Зони митного контролю. Період перебування товарів та інших предметів під митним контролем. Документи, необхідні для митного контролю. Доступ службових осіб митниці на територію чи в приміщення підприємства.

Особливості здійснення митного контролю: товарів, транспортних засобів, речей громадян. Особливий огляд громадян як виняткова форма митного контролю.

Особливі режими митного контролю. Звільнення від митного контролю. Звільнення від митного огляду військових транспортних засобів та військової техніки. Спеціальні митні режими огляду речей.

Спеціальні види контролю на митному кордоні України: ветеринарний, карантинний, екологічний та гомологічний.

Характеристика системи митного оформлення. Комплекс заходів системи митного оформлення. Класифікація товарів при митному оформленні. Документи, необхідні для проведення митного оформлення: оперативно-зовнішньоторговельні, комерційні, розрахункові, транспортні, страхові та митні документи. Митна декларація. Порядок та правила її заповнення, порядок митного оформлення товарів. Сертифікація товарів при митному оформленні.

Митне оформлення юридичних та фізичних осіб. Митне оформлення інвестиційної діяльності. Митне оформлення бартерних операцій. Митне оформлення операцій із давальницькою сировиною.

Нормативно-правове визначення поняття – «контрабанда». Митні порушення. Види контрабанди. Митна профілактика контрабанди. Дізнання у справах про контрабанду.

Визначення поняття «корупція», корупційні порушення.

Організація боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил.

Механізм розпізнавання дій, які підпадають під визначення «контрабанда».

Основні види порушень митних правил та відповідальність за їх скоєння.

Відповідальність за контрабанду та порушення митних правил.

Проблеми в галузі боротьби з контрабандою та ПМП. Поняття порушення митних правил як адміністративного правопорушення. Склад митного

адміністративного правопорушення.

Поняття контрабанди як кримінального злочину.

Відповідальність осіб, які вчинили порушення митних правил. Проведення у справах про порушення митних правил. Виконання постанов митного органу України про накладення адміністративного стягнення. Відповідальність митних органів України та їх службових осіб за неправомірні дії, які порушують права громадян.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРНА НОМЕНКЛАТУРА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Класифікація: поняття, сутність, цілі, методи. Вимоги до сучасної класифікації. Об'єкт, ознака, глибина, методи, правила класифікації.

Кодування: поняття, сутність, цілі, методи, правила кодування.

Класифікатори: поняття, структура, види.

Суть, мета і принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюються в Україні суб'єкти підприємництва незалежно від форми власності та їхньої організаційно-правової форми.

Тарифний та нетарифний методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Історія розвитку класифікаційних систем в міжнародній торгівлі. Вимоги до товарної номенклатури. Розробка класифікаторів як основи для створення Гармонізованої системи опису та кодування товарів. Ознаки, що використовуються під час формування класифікаційних угруповань Стандартної міжнародної торгової класифікації.

Мета і передумови створення Гармонізованої системи опису та кодування товарів, етапи розвитку.

Структура, властивості, елементи, система класифікації Гармонізованої системи опису та кодування товарів. Об'єкт класифікації в Гармонізованій системі, одиниці виміру.

Правова основа функціонування, структура, види засобів інтерпретації ТН ЗЕД. Класифікація товару за ТН ЗЕД. Структурна побудова класифікатора ТН ЗЕД. Система Класифікації, система кодування, примітка, термінологія, значення розділових знаків у ТН ЗЕД. Основні правила інтерпретації ТН ЗЕД.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: нормативні документи, які регулюють сферу зовнішньоекономічних відносин; процедура отримання права здійснювати ЗЕД; обмеження щодо експорту та імпорту. Ліцензія, види ліцензій. Автоматичне, неавтоматичне ліцензування.

Структура і функції підрозділів митних органів, що виконують класифікацію товарів.

Товарна номенклатура, що використовується митними органами України. Українська товарна номенклатура ЗЕД. Структура Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної

діяльності. Контроль митних органів правильності класифікації товару під час митних процедур. Імплементация Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності до змін Гармонізованої системи опису та кодування товарів.

Загальне поняття статистики: статистичні сукупності, метод статистики, поняття статистичного спостереження, основні вимоги щодо його здійснення.

Завдання та система митної статистики. Митна статистика зовнішньої торгівлі. Документи та відомості, що використовуються для формування митної статистики. Відомчі класифікатори. Облік осіб, які здійснюють операції з товарами. Етапи митної статистики.

Особливості класифікації харчових продуктів, що переміщуються через митний кордон України згідно з УКТ ЗЕД. Класифікація продуктів тваринного та рослинного походження.

Класифікаційні ознаки жирів тваринного та рослинного походження, готових харчових продуктів.

Класифікація мінеральних продуктів, товарної хімічної, деревообробної та легкої промисловості.

Класифікація машин та механізмів, електричного обладнання, транспортних засобів та їх частин.

Класифікація інших товарів промислового виробництва та силікатних товарів.

Особливості класифікації товарів включених до розділів XIV та XXI УКТ ЗЕД.

2 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

- 1 Тестування триває 1 годину (60 хвилин).
- 2 Білет письмового тестування з фахових дисциплін складається з 50 закритих тестових завдань. Вступнику потрібно обрати лише одну правильну (найбільш повну) відповідь.
- 3 Якщо відповідь на тест надана правильно, то виставляється максимальний бал (4 бали).
- 4 Якщо відповідь на тестові завдання є неправильною, то виставляється 0 балів.
- 5 Максимальна сума балів, яку може набрати абітурієнт, складає 200.
- 6 Мінімальна сума балів з випробування дорівнює 100.
- 7 Факт ознайомлення вступника з правилами проведення тестування та інструкцією засвідчується його особистим підписом на обкладинці бланку тестових завдань. Будь-які позначки на бланку тестових завдань, які можуть дешифрувати роботу, вступникові робити суворо заборонено.

3 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Товарознавство. Харчові продукти

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. *Товарознавство м'яса : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 164 с.*
2. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. *Товарознавство продовольчих товарів (спецкурс) : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.*
3. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. *Товарознавство сировини, матеріалів і засобів виробництва. (Розділ 1. Товарознавство рослинної і тваринної сировини) : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 370 с.*
4. Колтунов В.А., Романенко О.Л. *Субтропічні та тропічні плоди: підручник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : КНТЕУ, 2012. 196 с.*
5. *Комерційне товарознавство : навч. посібник / В.А. Павлова та ін. Київ : Кондор, 2012. 286 с.*
6. Льовшина Л.Д., Михайлов В.М., М'ячиков О.В. *Товарознавство плодоовочевих товарів, пряно-ароматичних рослин та прянощів : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2010. 388 с.*
7. Романенко О.Л. *Смакові товари : підручник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : КНТЕУ, 2012. 560 с.*
8. Рудавська Г.Б., Куц С.П. *Товарознавство. Молочні та яєчні товари : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2012. 112 с.*
9. *Товарознавство риби та рибних товарів : навч. посіб. / А.А. Дубініна та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 336 с.*
10. *Товарознавство. Продовольчі товари : навч. посіб. / О.Г. Бровко та ін. Київ : Кондор, 2010. 730 с.*
11. Шумило Г.І. *Технологія приготування їжі : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 506 с.*

Товарознавство. Непродовольчі товари

1. Андрєєва О.А., Цеменко Г.В. *Товарознавство шкіряно-хутрової сировини : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 359 с.*
2. Глушкова Т.Г., Андрієвська Л.В. *Товарознавство. Товари культурно-побутового призначення : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2012. 82 с.*
3. Глушкова Т.Г., Коптюх Л.А. *Формування властивостей паперу для друку : монографія. Київ : КНТЕУ, 2011. 336 с.*
4. Зельніченко О.І., Кисляк Н.К. *Будівельні матеріали та вироби : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2010. 128 с.*
5. *Комерційне товарознавство: навч. посіб. / В.А. Павлова та ін. Київ : Кондор, 2012. 286 с.*
6. *Основи товарознавства непродовольчих товарів : опорний конспект лекцій / Т.Г. Глушкова та ін. Київ : КНТЕУ, 2010. 146 с.*
7. Пугачевський Г.Ф., Михайлова Г.М. *Текстильне товарознавство. Товарознавство текстильних, швейних, трикотажних товарів та килимів : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2012. 66 с.*
8. Сіренко С.О., Кравченко В.М., Мамонов П.Д. *Товарознавство будівельних матеріалів та виробів : підручник. Київ : КНТЕУ, 2007. 238 с.*
9. Тихонова Н.П., Михайлова Г.М. *Товарознавство. Взуттєво-хутряні*

товари : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2013. 107 с.

10. Ювелірні товари та побутові годинники: навч. посібник / Т.М. Артюх та ін. Київ : КНТЕУ, 2010. 292 с.

Організація торгівлі

1. Голошубова Н.О. Організація і технологія торгівлі : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2013. 189 с.

2. Голошубова Н.О. Організація і технологія торгівлі спожитковими товарами : навч. посібник. Київ : КНТЕУ, 2007. 272 с.

3. Голошубова Н.О. Організація торгівлі : підручник. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : КНТЕУ, 2012. 680 с.

4. Голошубова Н.О., Торонков В.М. Оптова торгівля: організація та технологія : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2007. 265 с.

5. Мазараки А.А. Торговля: история, цивилизация, мораль : монографія. Киев : Книга, 2010. 624 с.

6. Організація торгівлі : підручник / В.В. Анопій та ін.; за ред. В.В. Анопія. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 632 с.

7. Правила торгівлі в Україні: збірник офіційних текстів законів станом на 12 березня 2012 року / упоряд. Ю.І. Руснак. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 298 с.

8. Саркісян Л.Г., Казакова О.Б. Технологія торговельних процесів : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 296 с.

Митна справа

1. Гребельник О. П. Митна справа : підручник. 4-те вид., оновлене та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 472 с.

2. Гребельник О. П. Митна справа : підручник. 5-те вид., оновл. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 400 с.

3. Дьяченко О. В. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : опорний конспект лекцій. Київ : КНТЕУ, 2014. 152 с.

4. Мельник Т. М., Дьяченко О. В., Зубко О. В. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підручник / за заг. ред. А. А. Мазараки. Київ : КНТЕУ, 2014. 600 с.

5. Податкова система : навч. посіб.к / за заг. ред. П. В. Мельника, В. Л. Андрущенка. Київ : Кондор, 2014. 698 с.

6. Хільська І. І. Митне регулювання ЗЕД : опорний конспект лекцій. Вінниця : Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2013. 114 с.

7. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-ХІІ: станом на 15.08.2020 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

8. Про Митний тариф України: Закон України від 19 вересня 2013 року № 584-VII: станом на 04.06.2020 р. URL: <http://sfs.gov.ua /zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/zakoni-ukraini/62371.html>

9. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI: станом на 01.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

10. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI: станом на 01.01.2021 р. URL: http://kodeksy.com.ua/podatkovij_kodeks_ukraini.htm

11. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України: Постанова КМУ № 1031 від 05.10.11. URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/postanovi/62472.html>

12. Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон: постанова КМУ від 24 жовтня 2002 р. № 1569: станом на 26.11.2019 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP021569.html

13. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Постанова КМУ № 28-2012-п від 21.05.2012. URL: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/sourceKMY/type/428-2012-21.05.2012.htm

14. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: постанова КМУ від 21 травня 2012 р. № 450. URL: <http://qdpro.com.ua/node/14815>

15. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними: Постанова КМУ 451 від 21.05.2012 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP031989.html

16. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України № 651 від 30.05.2012 р. URL: <http://www.pandia.ru/text/78/369/102.php>

17. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України № 631 від 30.05.2012 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE21672.html

18. Про затвердження Порядку взаємодії митних органів із Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) та форми акту про взяття проб (зразків) товарів: Наказ міністерства фінансів від 31.05.2012 № 654. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/Laws/show/z1071-12>

19. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ МФУ від 20 вересня 2012 року № 1011. URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/62422.html>

20. Про затвердження Класифікації країн світу: Наказ Державної служби статистики України від 05.09.2012 № 373. URL: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-klasifikaciyi-krayin-svitu-doc-45763.html>

21. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення: Наказ МФУ від 24 травня 2012 року № 599. URL: <http://qdpro.com.ua/node/15501>

Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності

1. Про Митний тариф України: Закон України від 19 вересня 2013 року № 584-VII: станом на 04.06.2020 р. URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/zakoni-ukraini/62371.html>

2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI: станом на 01.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

3. Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України. Закон України від 01.11.1999 р. №1212-XIV: станом на 13.02.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1212-14#Text>

4. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів. Указ Президента України від 17.05.2002 р. № 466/2002: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466/2002#Text>

5. Про Українську класифікацію товарів зовнішньоекономічної діяльності. Постанова КМУ від 31.08.1998 р. № 1354: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1354-98-%D0%BF#Text>

6. Порядок ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності. Постанова КМУ від 21.05.2012 р. № 428: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/428-2012-%D0%BF#Text>

7. Войтов С. Г. Класифікація товарів як інструмент митно-тарифного регулювання: аспект визначення і контролю. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 9. С.42-47.

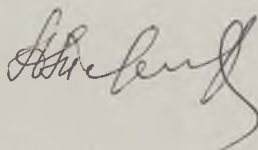
8. Галько С., Осієвська В. Класифікація товарів як інструмент транспарентності міжнародної торгівлі. Товари і ринки. 2016. № 1. С. 32-47

9. Мережко Н. В., Калуга Н. В., Караваєв Т. А. Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 312 с.

10. Тюріна Н.М., Карвацка Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 408 с.

УХВАЛИЛИ

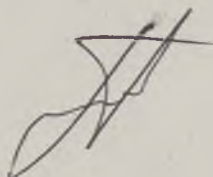
Завідувач кафедри
товарознавства, експертизи
та торговельного підприємництва

А. Тернова

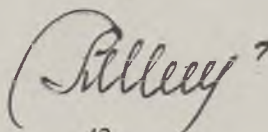
ПОГОДЖЕНО

Голова фахової атестаційної комісії

С. Гирич

Начальник навчально-
методичного відділу

Т. Шевчук